

**REGIONALNY PLAN DZIAŁAŃ NA RZECZ
ZATRUDNIENIA**

**DLA WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO
NA 2008 ROK**

Opole, kwiecień 2008

SPIS TREŚCI:

Wstęp	3
I. Działania Wojewódzkiego Urzędu Pracy na rzecz łagodzenia skutków bezrobocia w województwie opolskim w 2007 roku	6
II. Wybrane aspekty bezrobocia w województwie w 2007 roku	22
III. Wybrane wskaźniki sytuacji gospodarczej	27
IV. Wytyczne działań na 2008 rok	31
V. Monitoring i sprawozdawczość	51
Wzór karty działań	53

WSTĘP

- Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia dla Województwa Opolskiego na 2008 rok jest już czwartym dokumentem realizującym zapis art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Te cztery lata to proces stopniowego przyzwyczajania się do corocznej konieczności wspólnego – „synergicznego” – zebrania się i podyskutowania o problemach rynku pracy, kierunkach jego rozwoju, obszarach ryzyka czy projektach służących zatrudnieniu. To również czas, który – gdy spojrzeć na niego wstecz – przyniósł przekonanie o celowości okresowego planowania działań służących zatrudnieniu. Przy szybko zmieniającym się rynku pracy, dynamicznych zmianach wielkości i struktury bezrobocia, procesach demograficznych o wielkiej skali czy też zapełniających się lukach w naszej wiedzy o uwarunkowaniach zatrudnienia i bezrobocia dzięki coraz liczniejszym badaniom społecznym, RPD i jego sprawozdawczość stanowi swego rodzaju sondę rynku pracy, pozwalającą zorientować się jak ów rynek w znacznej swej części wygląda i gdzie aktualnie wymagana jest interwencja. Pytanie, czy roczny rytm jest tu konieczny czy też planowanie w ramach RPD powinno mieć wymiar 2-3 lat, jest tematem do osobnej dyskusji.
- Cztery lata opracowywania RPD to również nauka i poszukiwanie najbardziej adekwatnej i czytelnej formy i wewnętrznej struktury planu. Taka struktura – patrząc na dokumenty z lat 2006 i 2007 – już się wykrystalizowała. Ukształtował się pewien schemat opracowywania RPD i prezentacji jego założeń. Analizowany corocznie obraz rynku pracy wprowadza w obręb tego schematu pewne poprawki i aktualizacje. Tak było chociażby w roku ubiegłym, gdy rozpoczęcie realizacji regionalnego programu „Opolskie – tutaj zostaję” oraz konieczność opracowania nowego dokumentu planistyczno-strategicznego z zakresu działań ukierunkowanych na wzrost zatrudnienia i zahamowanie procesów migracyjnych zaowocowało pojawieniem się nowej wytycznej „Wdrażanie polityk zatrudnienia”. Tak jest też i z planem tegorocznym: rozpoczęcie wdrażania PO KL oraz jasno określone typy projektów i zakładane efekty wraz z alokacją finansową zawarte w planach realizacji poszczególnych działań programu nie mogły nie znaleźć swego odbicia w RPD na 2008 rok.

- Podstawą opracowania Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia jest *Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* oraz *Krajowy Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia*, opracowywany corocznie i wskazujący priorytety, w stronę których zmierzać powinna polityka zatrudnieniowa w wymiarze całego kraju. Jednocześnie zarówno krajowy, jak i regionalne plany działań postrzegać należy w szerokim kontekście zatrudnieniowej polityki Unii Europejskiej, nakreślonej przede wszystkim w *Europejskiej Strategii Zatrudnienia* oraz powiązanej z nią, odnowionej *Strategii Lizbońskiej*. W grę wchodzi tu również, przedstawiony przez Radę Europejską i mający swe korzenie w *Strategii Lizbońskiej*, *Zintegrowany Pakiet Wytycznych na rzecz Wzrostu i Zatrudnienia*, które powinny być uwzględniane krajowych programach reform państw członkowskich. Między innymi na bazie tych dokumentów powstała *Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007-2013* i *Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013*. Te dwa dokumenty stanowią z kolei zasadniczy kontekst *Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia*. Jego operacyjnym przełożeniem są właśnie plany regionalne, będące praktyczną realizacją celów strategicznych KPDRZ¹. Plan krajowy nie tworzy przy tym sztywnych reguł i granic, w obrębie których muszą mieścić się założenia planów regionalnych. Stąd też zarówno ubiegłoroczny jak i tegoroczny plan krajowy pozwala władzom samorządowym województw na odnalezienie wspólnej płaszczyzny przy formułowaniu celów, priorytetów i kierunków działań w regionach. Możliwość ta została wykorzystana przy tworzeniu niniejszego dokumentu. Odstąpienie – tak jak i w roku poprzednim – od bezpośredniego odwzorowywania priorytetów i struktury planu krajowego podyktowane było doświadczeniami płynącymi z poprzednich okresów planistycznych oraz troską o przejrzystość dokumentu i skupienie się na priorytetach regionalnych.

---

¹ Regionalny Plan Działań odwołuje się do następujących dokumentów strategicznych i programowych:

1) dokumenty o zasięgu europejskim: Europejska Strategia Zatrudnienia (<http://www.ukie.gov.pl/WWW/serce.nsf/0/2DFAD33D948141A3C12572370038CB5C?Open> oraz <http://www.mps.gov.pl/index.php?gid=444>), Strategiczne wytyczne Wspólnoty dla spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej na lata 2007-2013 (<http://www.fundusze-strukturalne.gov.pl/Dokumenty/20072013/wytyczne/wspolnoty/>),

2) dokumenty o zasięgu krajowym: Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007-2013 (<http://bip.mrr.gov.pl/Strategia+Rozwoju+Kraju/>) Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013 (www.fundusze-strukturalne.gov.pl/NR/rdonlyres/2BD5B9B6-767E-473C-B198-496FDEC4DFED/31941/NSRO_maj2007.pdf), Krajowy Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2008 rok (www.mpips.gov.pl/index.php?gid=1140), Program Operacyjny Kapitał Ludzki (http://www.pokl.opole.pl/cms/php/pobierz.php3?cms=cms_poklo&id_zal=39&id_dok=38)

3) dokumenty o zasięgu regionalnym: Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego (<http://umwo.opole.pl/serwis/index.php?id=1977>)

- Wewnętrzna struktura *Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia dla Województwa Opolskiego na 2008 rok* przedstawia się analogicznie do struktury dokumentów z dwóch lat ubiegłych.:

Rozdział 1 charakteryzuje działalność Wojewódzkiego Urzędu Pracy w 2007 roku.

Rozdział 2 opisuje ogólnie sytuację na rynku pracy województwa z uwzględnieniem tych kategorii bezrobotnych, które w szczególny sposób są beneficjentami działań podejmowanych w ramach RPD/2008.

Rozdział 3 to ilustracja wybranych wskaźników gospodarczych w 2008 roku.

Rozdział 4 poświęcony jest prezentacji poszczególnych wytycznych (zadań), które stanowią: 1) Aktywizacja osób pozostających bez zatrudnienia, w tym z grup w szczególnej sytuacji na rynku pracy, 2) Promocja i wspieranie przedsiębiorczości, 3) Wspieranie partnerstwa i współpraca na rynku pracy oraz podnoszenie jakości usług instytucji rynku pracy, 4) Edukacja ustawiczna, 5) Poprawa informacji o rynku pracy. Każda wytyczna ujęta jest w osobnym punkcie, z podaniem kontekstu programowego oraz tabeli zawierającej opisy planowanych działań ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych, partnerów uczestniczących w realizacji, źródeł finansowania oraz spodziewanych efektów. Przy rozbudowanych wytycznych (dotyczących aktywizacji osób pozostających bez zatrudnienia i promocji przedsiębiorczości) dokonano logicznego podziału na działania realizowane przez WUP i powiatowe urzędy pracy ze środków Funduszu Pracy i współfinansowane z EFS oraz – osobno – działania prowadzone przez inne podmioty.

Rozdział 6 zawiera skrótowe zasady monitoringu i sprawozdawczości.

RPD kończy wzór karty działań.

- Harmonogram opracowywania dokumentu:
  1. Opracowanie założeń i harmonogramu prac nad RPD na 2008 rok (styczeń 2008 r.).
  2. Zdefiniowanie podmiotów, których partnerstwo przy realizacji RPD jest kluczowe w kontekście osiągnięcia jego celów (styczeń 2008 r.).
  3. Rozesłanie do partnerów listów przewodnich wraz z zaproszeniami na spotkanie poświęcone omówieniu wytycznych RPD i zadań planowanych przez partnerów (4 luty 2008 r.).
  4. Spotkanie z partnerami współrealizującymi RPD/2008 (12 luty 2008 r.).

5. Etap formułowania zadań przez partnerów i składania wypełnionych kart zadań (do 3 marca 2008 roku).
  6. Opracowanie projektu RPD (3 – 28 marzec 2008 r.), którego fundamentem były zadania określone przez wojewódzki i powiatowe urzędy pracy województwa opolskiego oraz 8 innych podmiotów, w tym: Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości przy Politechnice Opolskiej, Komenda Wojewódzka Ochotniczych Hufców Pracy, Departament Edukacji i Rynku Pracy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Wojewódzki Ośrodek Metodyczny, Wojewódzki Ośrodek Kształcenia Informatycznego i Politechnicznego, Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych, PIN Instytut Śląski.
- Podstawowe źródła finansowania działań podejmowanych w ramach RPD na 2008 rok stanowią środki pochodzące z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz z Funduszu Pracy.

I. DZIAŁANIA WOJEWÓDZKIEGO URZĘDU PRACY NA RZECZ ŁAGODZENIA SKUTKÓW BEZROBOCIA W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM W 2007 ROKU

1. Działania Wojewódzkiego Urzędu Pracy

- Wśród najważniejszych działań na rzecz łagodzenia skutków bezrobocia, podejmowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu w 2007 roku wymienić należy:
  - realizację, wspólnie z partnerami rynku pracy, Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia;
  - programy realizowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w oparciu o założenia Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich, Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego oraz Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki,
  - pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe.

1.1. Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2007 rok

- RPD na 2007 rok miał swoje umocowanie prawne w *Ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* oraz *Krajowym Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2007 rok*, wskazującym priorytety, w stronę których zmierzać powinna polityka zatrudnieniowa w wymiarze całego kraju. Z tych ogólnych ram, po dogłębnej analizie sytuacji na rynku pracy województwa, możliwości podmiotów współtworzących RPD oraz dostępności źródeł finansowania, wyodrębnionych zostało 5 wytycznych, definiujących obszary związane z rynkiem pracy i zatrudnieniem w regionie, gdzie intensyfikacja działań na rzecz poprawy sytuacji była najbardziej celowa:
  - 1) Aktywizacja bezrobotnych.
  - 2) Promocja przedsiębiorczości.
  - 3) Doskonalenie kadr publicznych służb zatrudnienia i wzrost jakości świadczonych przez nie usług.
  - 4) Edukacja ustawiczna.
  - 5) Poprawa informacji o rynku pracy.
  - 6) Wdrażanie polityk zatrudnienia.
- Podstawą opracowania dokumentu były zadania określone przez partnerów współuczestniczących w realizacji RPD na 2007 r., tj. wojewódzki i powiatowe urzędy pracy, Stowarzyszenie „Promocja Przedsiębiorczości”, Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości przy Politechnice Opolskiej, Komenda Wojewódzka Ochotniczych Hufców Pracy, Opolski Oddział Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Departament Edukacji i Rynku Pracy oraz Departament Koordynacji Programów Operacyjnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, Wojewódzki Ośrodek Metodyczny, Inkubator Przedsiębiorczości przy Stowarzyszeniu „Promocja Przedsiębiorczości”, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej. W styczniu 2008 roku przedłożyły one sprawozdania ze stopnia realizacji zadeklarowanych zadań, co pozwoliło określić skalę zaangażowanych środków i liczbę odbiorców wsparcia oraz efekty osiągnięte w ramach każdej z wytycznych. Z uwagi na fakt, iż w terminie nie wpłynęły sprawozdania od dwóch partnerów, poniższe informacje należy traktować jako niepełne.

- Bez wątpienia największa intensyfikacja działań nastąpiła w obszarze bezrobocia. Tutaj poniesiono największe nakłady (ok. 53 mln zł) i tutaj zaktywizowano najwięcej osób (blisko 22 tys.). Taki wynik musiał znaleźć swe bezpośrednie odbicie zarówno w znaczącym spadku wielkości bezrobocia (o ponad 16 tys. osób w porównaniu z 2006 rokiem), stopy bezrobocia (o 4,3%), jak i we wzroście wyrejestrowań z ewidencji, bardzo dużym przyroście liczby dostępnych ofert pracy oraz odnotowanym przez BAEL wzroście liczby pracujących.
- Swoje bezpośrednie przełożenie na poprawę sytuacji na rynku pracy województwa miała również realizacja zadania związanego z promocją przedsiębiorczości. Środki wydatkowane w ramach RPD 2007 wyniosły ok. 30 mln zł, z czego największa pula została skierowana na przyznawanie środków finansowych osobom bezrobotnym na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. Dzięki tej pomocy zarówno zmniejszyło się bezrobocie, jak i rozwinęła regionalna przedsiębiorczość, która i tak od lat notuje niezłą koniunkturę (coroczny wzrost liczby zarejestrowanych firm w systemie REGON). Powstały nowe firmy, które – jeżeli nauczą się korzystać z unijnej pomocy finansowej – mogą się dalej rozwijać, również w sferze wzrostu zatrudnienia.
- Za działaniami ukierunkowanymi w sposób bezpośredni na sytuację na rynku pracy szły zadania związane z doskonaleniem kadr publicznych służb zatrudnienia i wzrostem jakości świadczonych przez nie usług. Zadanie to (oprócz szkoleń dla kadry urzędów pracy) obejmowało w zasadzie dywersyfikację kanałów informacji i wzrost jej jakości w zakresie dostępnych usług rynku pracy. Te kanały to: Kluby Pracy rozproszone w różnych punktach województwa, targi pracy, sklepy z pracą. Ważnym elementem tej wytycznej była również zmiana struktury organizacyjnej PUP w Namysłowie pod kątem większej profesjonalizacji działań i lepszych kontaktów z otoczeniem zewnętrznym.
- W czasach, gdy głośno mówi się o znaczeniu „uczenia się przez całe życie” i o zanikaniu tradycyjnego przywiązania do jednego zawodu i jednego zakładu pracy, dużego znaczenia nabiera organizacja systemu kształcenia ustawicznego. W przypadku tego zadania punkt ciężkości przypadł na projekty szkoleniowe realizowane w ramach działań 2.1, 2.3 i 2.4 ZPORR, gdzie w parze ze sobą szły zarówno nakłady finansowe (ok. 5 mln zł), jak i duża ilość beneficjentów ostatecznych. To dzięki nim w istotny sposób poprawia się jakość

zasobów ludzkich, ich elastyczność i mobilność. To one przygotowują grunt pod przebranzawianie się osób związanych zawodowo z sektorem rolniczym i starają się złagodzić skutki procesów restrukturyzacyjnych. W kontekście kształcenia ustawicznego dużej wagi nabiera również wdrażanie programów stypendialnych w ramach działania 2.2 ZPORR, stanowiących dla młodych ludzi zachętę do kontynuowania nauki oraz niwelujących bariery w dostępie do wykształcenia osób z rodzin nisko uposażonych i zamieszkujących na terenach zmarginalizowanych.

- W trakcie realizacji RPD na 2007 rok mocny nacisk położony został na poprawę informacji o rynku pracy. Bez szybkiej, skutecznej informacji, opartej na rzetelnej wiedzy, trudno dziś mówić o sukcesie działań podejmowanych na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy. Dlatego też na szeroką skalę prowadzono działalność badawczą związaną z rynkiem pracy, głównie dzięki wdrażaniu działania 2.1 ZPORR, ale także dzięki inicjatywom własnym. Wyniki tych badań były nieocenione przy tworzeniu tła dla projektów ukierunkowanych na wzrost zatrudnienia, wskazywaniu zjawisk, o których nie wolno zapomnieć przy określaniu priorytetów regionalnych na najbliższe lata. Znaczenie badań polega przede wszystkim na możliwości ich wykorzystania w praktyce rynku pracy: by jednak było to możliwe, wyniki badawcze muszą zostać szeroko udostępnione wraz ze wskazaniem kierunków ich wykorzystania.

1.2. Działania wdrażające Europejski Fundusz Społeczny

- Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu w roku 2007 kontynuował działania zmierzające do efektywnej absorpcji środków dostępnych z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w oparciu o zapisy Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich (SPO RZL) i Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR). Ponadto WUP, wypełniając swoją rolę Instytucji Wdrażającej II-go stopnia, rozpoczął wdrażanie priorytetów VI-IX Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

- **Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich (Priorytet I, działania 1.2 i 1.3)**

- prowadzono nadzór nad realizacją projektów w ramach Działania 1.2/1.3 SPO RZL poprzez prowadzenie korespondencji bieżącej SPO RZL, współpracę z beneficjentami projektów, wprowadzanie zmian w projektach.

- prowadzono weryfikację i zatwierdzano otrzymane od beneficjentów dane w okresowych i rocznych sprawozdaniach z realizacji projektu w ramach Działania 1.2 i 1.3 SPO RZL. W 2007 roku 11 powiatowych urzędów pracy sporządziło, a Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu jako instytucja wdrażająca zweryfikował i zatwierdził sprawozdania z realizacji projektu za następujące okresy sprawozdawcze:

- II półrocze 2006 roku w ramach Działania 1.2 SPO RZL (11 sprawozdań) i 1.3 SPO RZL (11 sprawozdań),
- I półrocze 2007 roku w ramach Działania 1.2 SPO RZL (11 sprawozdań) i 1.3 SPO RZL (11 sprawozdań),
- rok 2006 w ramach Działania 1.2 SPO RZL (11 sprawozdań) i 1.3 SPO RZL (11 sprawozdań).

- sporządzano okresowe i roczne sprawozdania z realizacji Działania 1.2 i 1.3 SPO RZL i przesłano je do Instytucji Pośredniczącej. W związku z tym, iż Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu pełni rolę instytucji wdrażającej w ramach Działania 1.2 i 1.3 SPO RZL w celu prawidłowego wdrażania działań na terenie województwa opolskiego, WUP Opole prowadził bieżący monitoring, sporządzając sprawozdanie z realizacji Działania za II półrocze 2006 r., I półrocze 2007 r. oraz rok 2006.

- **Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (Priorytet II, działania 2.1, 2.3 i 2.4)**

- przygotowano Ramowy Plan Realizacji Działania dla działań 2.1, 2.3 i 2.4 ZPORR dotyczący aktualizacji części finansowej RPRDz na 2007 rok, przyjęty 10 kwietnia 2007 roku zgodnie z uchwałą nr 383/2007, 385/2007, 386/2007

- prowadzono nadzór nad realizacją projektów w ramach działań 2.1, 2.3 i 2.4 ZPORR, w tym m.in.:

- a) podpisano trzy umowy o dofinansowanie w ramach Działania 2.1 na łączną kwotę 573 449,09 PLN,

b) zwiększono kwoty dofinansowania trzem projektom realizowanym w ramach Działania 2.1 o łączną kwotę 985 784,00 PLN,

c) koordynowano realizację projektów.

- zweryfikowano i zatwierdzono otrzymane od beneficjentów dane w okresowych, rocznych i końcowych sprawozdaniach z realizacji projektu w ramach działań 2.1, 2.3 i 2.4 ZPORR. W 2007 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu jako instytucja wdrażająca zweryfikował i zatwierdził następujące sprawozdania:

a) 23 sprawozdania okresowe za II półrocze 2006 roku, 26 sprawozdań rocznych za 2006 rok, 16 sprawozdań okresowych za I półrocze 2007 roku oraz 18 sprawozdań końcowych w ramach Działania 2.1 ZPORR,

b) 6 sprawozdań okresowych za II półrocze 2006 roku, 6 sprawozdań rocznych za 2006 rok, 5 sprawozdań okresowych za I półrocze 2007 roku oraz 2 sprawozdania końcowe w ramach Działania 2.3 ZPORR,

c) 7 sprawozdań okresowych za II półrocze 2006, 7 sprawozdań rocznych za 2006 rok, 6 sprawozdań okresowych za I półrocze 2007 roku oraz 2 sprawozdania końcowe w ramach Działania 2.4 ZPORR.

- **Informacja i promocja SPO RZL i PO KL**

- informowano społeczeństwo o działaniach SPO RZL i PO KL m.in. poprzez dystrybucję materiałów informacyjnych podczas organizowanych spotkań oraz w punkcie informacji o EFS (akcje promocyjne w radiu, TV regionalnej, ogłoszenia o konkursach w regionalnych mediach); wyposażanie i eksploatację punktu informacyjnego (materiały niezbędne do promocji i informacji o EFS, infolinia). Materiały informacyjne dystrybuowane były podczas spotkań informacyjnych w II, III i IV kwartale 2007 r. oraz na bieżąco w punkcie informacji EFS. Ponadto w II i III kwartale 2007 r. zorganizowana została akcja promocyjna w radiu odnośnie działań 1.2 i 1.3 SPO RZL. W III kwartale 2007 r. na łamach prasy regionalnej (Nowa Trybuna Opolska, Polska Gazeta Opolska The Times) ogłoszone zostały konkursy pilotażowe dla działań 6.1.1 i 8.1.1 PO KL. W I i II kwartale 2007 r. funkcjonowała infolinia SPO RZL;

- konsultacje w sprawie przygotowania projektów – organizowanie spotkań informacyjnych i konsultacji dla projektodawców. W punkcie informacji i promocji na bieżąco udzielane są informacje na temat aplikowania o środki z EFS.

1.3. Sklep z Pracą „OFERTA”

- Na przestrzeni 2007 roku do Sklepu z Pracą „Oferta” w Opolu wpłynęło 4289 propozycji pracy na ogólną liczbę 11857 stanowisk. W 2007 roku nastąpił wzrost liczby ofert pracy o 502 i spadek liczby miejsc pracy o 490 w porównaniu do 2006 roku.
- Najwięcej zgłoszeń wpłynęło w 2007 roku od pracodawców, którzy nie określają poziomu wykształcenia – 1709 ofert na 6023 miejsca pracy. Nie oznacza to jednak, że są to oferty skierowane do osób nieposiadających żadnych kwalifikacji. W propozycjach pracy na wskazanych stanowiskach najczęściej precyzyjnie podane są inne wymagania odnośnie uprawnień, umiejętności i doświadczenia zawodowego (np. uprawnienia spawalnicze, licencja pracownika ochrony, uprawnienia do prowadzenia pojazdów samochodowych, uprawnienia do obsługi wózków widłowych, koparek, ładowarek itd.). Duże szanse znalezienia zatrudnienia miały również osoby z wykształceniem średnim – 1236 ofert na 2459 miejsc pracy, w tym 140 stanowisk dla pracowników z wykształceniem średnim zawodowym.
- Dla fachowców z wykształceniem zawodowym sklep przyjął 895 ofert na 2557 miejsc pracy, świadczy to o tym, że przedsiębiorstwa zainteresowane są zatrudnieniem pracowników wykwalifikowanych.
- Najmniej propozycji zatrudnienia zgłoszono dla pracowników z wykształceniem wyższym – 409 ofert na 684 miejsca pracy (o 115 ofert i 174 stanowiska więcej aniżeli w 2006 roku).
- Analizując oferty pod kątem wykształcenia i kategorii branżowych należy stwierdzić, że w omawianym okresie najwięcej propozycji otrzymali pracownicy z wykształceniem:
  - ⇒ **wyższym** – pracownicy biurowi (269 miejsc pracy) oraz inżynierowie i technicy (85 miejsc pracy),
  - ⇒ **średnim** – handlowcy (647 miejsc pracy) i pracownicy biurowi (548 miejsc pracy),
  - ⇒ **zawodowym** – rzemieślnicy (573 miejsca pracy) i handlowcy (485 miejsc pracy),

- ⇒ **nieokreślonym przez pracodawców** – niewykwalifikowani (1576 miejsc pracy) i handlowcy (1240 miejsc pracy).
- W okresie sprawozdawczym za pośrednictwem Sklepu z Pracą „Oferta” najczęściej poszukiwano pracowników w następujących branżach:
    - ⇒ **pracownicy biurowi** – wpłynęło 627 ofert na 891 miejsc pracy (o 201 miejsc więcej niż w 2006 roku). Należy dodać, że wymagania stawiane najczęściej kandydatom zainteresowanym pracą biurową to: umiejętność obsługi komputera (znajomość specjalistycznych programów kadrowych i księgowych) i znajomość języków obcych (angielskiego i niemieckiego);
    - ⇒ **inżynierowie i technicy** (osoby z wykształceniem wyższym i średnim technicznym) – 167 ofert na 241 miejsc pracy (o 42 miejsca mniej niż w 2006 roku);
    - ⇒ **oświata** – 87 ofert na 232 miejsca pracy. W stosunku do 2006 roku o 55 miejsc wzrosła liczba stanowisk w dziedzinie oświaty. Największe szanse znalezienia zatrudnienia mają nauczyciele i lektorzy języków obcych, przede wszystkim angielskiego i niemieckiego;
    - ⇒ **szkolenia** – 20 ofert na 42 miejsca pracy;
    - ⇒ **informatyka** – 53 oferty na 55 miejsc pracy (spadek o 47 stanowisk);
    - ⇒ **marketing** – 43 oferty na 120 miejsc pracy. W roku 2007 o 55 miejsc wzrosła liczba stanowisk w porównaniu do 2006 roku;
    - ⇒ **ubezpieczenia** – 99 ofert na 303 miejsca pracy;
    - ⇒ **pracownicy handlu** (najwięcej propozycji) – 816 ofert na 2395 miejsc pracy (o 443 stanowiska więcej aniżeli w 2006 roku). Najwięcej propozycji pracy dla handlowców wpłynęło do Sklepu we wrześniu (306 miejsc) i w październiku (311 miejsc);
    - ⇒ **pracownicy gastronomii** (kelnerzy, barmani, kucharze, pomoce kuchenne) – 366 ofert na 742 miejsca pracy (wzrost o 22 miejsca);
    - ⇒ **transport** – 260 ofert na 453 miejsca pracy;
    - ⇒ **rzemiosło** (fryzjerzy, piekarze, cukiernicy, krawcy, szwacze, szklarze i inni) – 445 ofert na 1114 miejsc pracy (wzrost liczby stanowisk o 624 w porównaniu do 2006 roku);

- ⇒ **pracownicy fizyczni budowlani** (murarze, tynkarze, zbrojarze, dekarze i inni) – 258 ofert na 1239 miejsc pracy. Najwięcej propozycji pracy dla tej kategorii pracowników wpłynęło we wrześniu (187 miejsc pracy) i lipcu (135 miejsc);
  - ⇒ **pracownicy obróbki metali** (ślusarze, spawacze, tokarze, frezerzy, kowale i inni) – 109 ofert na 395 miejsc pracy;
  - ⇒ **inne branże** (licencjonowani pracownicy ochrony, pracownicy magazynowi, obsługa hotelowa i inni) – 397 ofert na 1461 miejsc pracy. Najwięcej propozycji dla pracowników ochrony – 433 miejsca pracy;
  - ⇒ **pracownicy niewykwalifikowani** (osoby nieposiadające żadnego przygotowania zawodowego) — wpłynęły 454 oferty na 1885 miejsc pracy (wzrost liczby stanowisk pracy w tej kategorii pracowników o 225 miejsc).
- Dużym zainteresowaniem cieszy się praca w niepełnym wymiarze czasu, zwłaszcza w godzinach popołudniowych. W 2007 roku wpłynęło 113 ofert na 255 miejsc pracy.
  - Dla rencistów i emerytów zaoferowało pracę 92 pracodawców proponując 358 miejsc pracy, w tym dla osób z orzeczeniem niepełnosprawności zgłoszono 96 stanowisk.
  - Praca na umowę-zlecenie, dorywcza, sezonowa, dla studentów i uczniów - pozyskano ogółem 353 oferty na 1495 miejsc pracy.

2. Instytucjonalna obsługa klientów Wojewódzkiego Urzędu Pracy

- W ramach wykonywania zadań związanych z organizowaniem **pośrednictwa pracy za granicą** za pośrednictwem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu realizowano umowę pomiędzy rządem polskim a niemieckim w sprawie zatrudniania polskich studentów w Niemczech w okresie wakacji. W jej ramach przeprowadzono kolejny nabór studentów zainteresowanych podjęciem pracy w Niemczech w okresie wakacji (lato 2008). Zadania w zakresie w/w pośrednictwa ze strony polskiej wykonywał Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu jako podmiot koordynujący rekrutację na terenie całego kraju. Oferta wpłynęła do WUP bezpośrednio od partnera niemieckiego tj. z Federalnego Urzędu Pracy (ZAV) w Bonn i skierowana była do studentów studiów dziennych, wieczorowych lub zaocznych z wyłączeniem ostatniego roku studiów, posiadających dobrą znajomość języka

niemieckiego (ogółem 1000 miejsc dla studentów z całej Polski). Studenci w ramach w/w oferty mieli możliwość podjęcia pracy w okresie wakacji przede wszystkim w gastronomii i hotelarstwie, przemyśle, ogrodnictwie i rolnictwie.

- Ponadto jak co roku Wojewódzki Urząd Pracy wysłał informację na temat w/w oferty na wszystkie opolskie uczelnie oraz do powiatowych urzędów pracy na terenie województwa opolskiego. Dodatkowo przez cały czas trwania naboru ukazywała się informacja w prasie lokalnej o prowadzonej rekrutacji.
- W ramach prowadzonego naboru studentów zainteresowanych podjęciem pracy w Niemczech na okres wakacji w lecie 2007 dla województwa opolskiego przyznany był limit 20 miejsc. Limit ten został w pełni wykorzystany a podania studentów starających się o zatrudnienie sezonowe w Niemczech zostały skierowane w wyznaczonym terminie do koordynującego rekrutację Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie Oddział Zamiejscowy w Elblągu. Umowy o pracę w ramach w/w oferty otrzymało 15 studentów z terenu województwa opolskiego.
- Jednocześnie WUP wdrażał w województwie opolskim system **EURES (Europejskie Służby Zatrudnienia)**. W okresie od 1 stycznia 2007 r. do 31 grudnia 2007 r. w ramach sieci EURES w województwie opolskim przyjęto do realizacji **527** ofert pracy, które zostały wpisane do „Rejestru ofert pracy EURES”. Największa liczba ofert pracy pochodziła z Republiki Czeskiej – **216** oraz Wielkiej Brytanii – **56**. Największa ilość ofert pracy skierowana była do spawaczy (**46**), ustawiaczy – operatorów obrabiarek skrawających metale (**31**), robotników przy pracach prostych w przemyśle (**26**), operatorów maszyn i urządzeń do obróbki metali (**21**).
- Ponadto kadra EURES w 2007 r. udzieliła **2 897** informacji bezrobotnym i poszukującym pracy w ramach kontaktów indywidualnych, z czego **492** dotyczyło poszukiwania pracy w regionach przygranicznych Republiki Czeskiej. Na przestrzeni 2007 r. udzielono **204** pracodawcom informacji o usługach sieci EURES.
- Do pracodawców lub doradców EURES z krajów EOG przekazano **171** podań o pracę. Należy zaznaczyć, że 56% wszystkich ofert pracy to oferty otwarte,

w których osoby poszukujące pracy przesyłają podania o pracę do pracodawców zagranicznych bez udziału pracowników urzędu pracy.

- Po wejściu do Unii Europejskiej do zadań Wojewódzkiego Urzędu Pracy należy realizowanie zadań z obszaru koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego państw UE/EOG. Te zadania to:

I. TRANSFER ZASIŁKÓW DLA BEZROBOTNYCH

1. Transfer zasiłku dla bezrobotnych z Polski do kraju UE/EOG.

2. Transfer zasiłku dla bezrobotnych z kraju UE/EOG do Polski.

II. UDZIELANIE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU BEZROBOCIA

1. Wnioski o wydanie zaświadczeń dotyczących okresów zaliczanych przy przyznawaniu świadczeń dla bezrobotnych – E 301.

2. Wnioski osób ubiegających się o przyznanie zasiłków dla bezrobotnych w Polsce na zasadach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

- Oprócz opisanego powyżej pośrednictwa pracy poza granicami kraju WUP prowadzi sprawy związane z:
  - kierowaniem poborowych do odbycia **służby zastępczej** w zakładach pracy,
  - zawieraniem umów z pracodawcami w ramach odbywania służby zastępczej,
  - kontrolą w zakresie prawidłowego przebiegu służby zastępczej odbywanej przez poborowych,
  - obsługą administracyjną i organizacyjną Komisji Wojewódzkiej ds. Służby Zastępczej.
- W związku z nowelizacją ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, z dniem 1 listopada 2005 r. Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu realizuje zadania z zakresu prowadzenia rejestru agencji zatrudnienia z terenu województwa opolskiego.
- W okresie sprawozdawczym Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu wpisał **64** podmioty do przedmiotowego rejestru. Wpisany podmiotom wydano ogółem **163** certyfikatów wstępnych na świadczenie n/w usług:
  - pośrednictwa pracy na terenie RP – **42 certyfikaty**,

- pośrednictwa obywateli polskich do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych – **46 certyfikatów**,
  - doradztwa personalnego – **24 certyfikaty**,
  - poradnictwa zawodowego – **14 certyfikatów**,
  - pracy tymczasowej – **37 certyfikatów**.
- W okresie sprawozdawczym wydano **125** decyzji o wykreśleniu agencji zatrudnienia z rejestru.
  - Wg stanu na dzień 31.12.2007 r. w województwie opolskim działało **169** podmiotów posiadających wpis do rejestru agencji zatrudnienia. Wpisanym podmiotom wydano **243** certyfikaty bezterminowe oraz **158** certyfikatów wstępnych.
  - Doradcy zawodowi **Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej** prowadzili zajęcia w ramach poradnictwa zawodowego, zarówno grupowego jak i indywidualnego z osobami bezrobotnymi, poszukującymi pracy oraz z młodzieżą szkolną.
  - Z usług doradczych CIiPKZ w 2007 roku skorzystało ogółem 468 osób bezrobotnych i poszukujących pracy, z czego:
    - w 31 warsztatach dla bezrobotnych i poszukujących pracy uczestniczyło 229 osób,
    - w 17 warsztatach dla osób ubiegających się o dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej uczestniczyły 232 osoby.
  - Ponadto prowadzone były zajęcia dla młodzieży szkolnej poświęcone upowszechnianiu informacji zawodowej - w 25 spotkaniach udział wzięło 462 uczniów. Doradcy zawodowi przeprowadzili także 4 warsztaty w siedzibie uczelni wyższej na temat prowadzenia rozmów kwalifikacyjnych z elementami autoprezentacji dla 53 studentów.
  - Ponadto Wojewódzki Urząd Pracy prowadzi rejestr instytucji szkoleniowych województwa. Na początku każdego roku kalendarzowego CIiPKZ przeprowadza aktualizację wpisów na podstawie wniosków aktualizacyjnych. W 2007 roku

wprowadzono do systemu 39 nowych instytucji. Na koniec 2007 roku w rejestrze instytucji szkoleniowych wpisane były 172 podmioty z terenu Opolszczyzny.

3. Działalność badawcza rynku pracy

- W 2007 roku w ramach działalności Obserwatorium Rynku Pracy WUP sfinalizowano dwa projekty badawcze:
  - 1) *Bezradność, mobilność, przedsiębiorczość – wokół problemu długotrwałego bezrobocia.*
  - 2) *Przedsiębiorczość w województwie opolskim – dofinansowanie własnej działalności gospodarczej. Próba oceny instrumentu.*
- Ad 1) Zakończono proces badawczy obejmujący badania ankietowe wśród osób długotrwale bezrobotnych w województwie opolskim. Czynności z tym związane objęły: wprowadzenie danych uzyskanych z kwestionariuszy ankiet do programu SPSS, analizę danych, opracowanie raportu z badań oraz wniosków końcowych. Przeprowadzone badania pozwoliły m.in. stwierdzić niski poziom kondycji psychospołecznej osób długo pozostających bez zatrudnienia, roszczeniowy charakter postawy względem publicznych służb zatrudnienia, nikłe zaangażowanie w reorientację zawodową, duży – sięgający 50% - udział w zatrudnieniu w szarej strefie, gotowość do zewnętrznych migracji zarobkowych oraz występowanie skryzalizowanych postaw gotowości do podjęcia działalności gospodarczej przy wsparciu dotacją z PUP u 25% badanych.
- Ad 2) Ukończono badania ewaluacyjne nad sytuacją osób bezrobotnych, którzy otrzymali dofinansowanie na utworzenie własnej działalności gospodarczej na przestrzeni lat 2001-2006. W założeniu badania te miały przynieść odpowiedź na pytanie o efektywność stosowanego instrumentu aktywnej polityki rynku pracy oraz zdiagnozować sytuację mikroprzedsiębiorców. Realizacja przedsięwzięcia oparta była na losowo-warstwowym doborze próby. W toku analiz ustalono m.in., że:
  - ⇒ odsetek firm trwających na rynku waha się od 56,5% w przypadku podmiotów powstałych w 2001 roku do 99,9% powstałych w roku 2006,
  - ⇒ 58,2% wszystkich respondentów wykazało zainteresowanie uczestnictwem w kursach podnoszących ich kompetencje jako przedsiębiorców,

⇒ 23,2% jednoosobowych działalności gospodarczych uzyskuje miesięczny dochód netto powyżej 3500 złotych.

- Prócz tego w 2007 roku na zlecenie WUP w Opolu przeprowadzono badanie pn. *Zewnętrzne migracje ludności wiejskiej Opolszczyzny po akcesji Polski do Unii Europejskiej, Konsekwencje dla regionalnego rynku pracy.*
- Pozwoliły one na dokonanie szeregu ustaleń dotyczących zarówno wielkości demograficznych, jak i sytuacji na rynku pracy na obszarach wiejskich województwa. Ustalenia te wskazują, że rzeczywista sytuacja demograficzna i problematyka rynku pracy odbiega od diagnoz opartych na powszechnie dostępnych danych. Skala nierejestrowanej emigracji stałej, którą tylko dla ludności wiejskiej ustalono na 18,9 % zameldowanych tj. w skali województwa ok.93 tys. osób (ponad 9% ogólnej liczby ludności), jest tak duża, że utrudnia bądź wręcz uniemożliwia posługiwanie się oficjalnymi danymi dotyczącymi np. liczby mieszkańców bez ich weryfikacji. Ponadto szacunkowo 104 – 118 tys., czyli ok. 11% mieszkańców całego województwa (w tym ok. 65 tys. mieszkańców wsi) pracuje za granicą i najczęściej nie jest uwzględnianych w oficjalnych danych i rejestrach. W takich warunkach każdy oficjalny wskaźnik wykorzystujący liczbę mieszkańców czy liczbę aktywnych zawodowo, jest obciążony tak dużym błędem, że nie pozwala na właściwą ocenę badanego zjawiska. Ze względu na fakt, że tak ogromna skala nierejestrowanej emigracji stałej dotyczy jedynie województwa opolskiego, wszelkie wskaźniki liczone per capita porównujące Opolszczyznę z innymi województwami będą zaniżone. Dotyczy to zarówno wskaźników mierzących wielkości uznawane za pozytywne, jak i uznawane za negatywne. Wg oficjalnych wskaźników jesteśmy zatem regionem o np. niskiej oficjalnie aktywności zawodowej i gospodarczej, ale również o niewielkim udziale niepełnosprawnych. Dlatego, że obydwie te wielkości przelicza się na zameldowaną liczbę mieszkańców, których w istotnej części nie ma. Dokonanie korekty liczby mieszkańców województwa o emigrację zawieszoną i zweryfikowanie, tym samym wskaźników per capita, powoduje najczęściej zasadnicze przesunięcie Opolszczyzny w rankingu polskich województw. Do jeszcze większych błędów w ocenie prowadzi obliczanie wskaźników w poszczególnych powiatach, a zwłaszcza gminach, ponieważ wielkość ubytków spowodowanych nierejestrowaną emigracją stałą jest w układzie przestrzennym województwa bardzo zróżnicowana i zależna głównie od udziału ludności autochtonicznej. Jeśli na obszarach południa, zachodu i północy

województwa nierejestrowana emigracja stała jest znikoma, to na obszarach wiejskich położonych w centralno-wschodniej części województwa dotyczy ona kilkudziesięciu procent zameldowanych mieszkańców. Podobnie rzecz się ma z emigracją zarobkową, do której dochodzi głównie z centralno-wschodniej części województwa. Sytuacja ta powoduje, że wskaźniki z tej części województwa muszą być weryfikowane, bo bez korekty doprowadzą błędnych diagnoz.

- Badania ustalające skalę i formy zatrudnienia ludności wiejskiej za granicą dowiodły również, że inaczej powinno się oceniać stopień aktywności zawodowej ludności i problem bezrobocia. Stwierdzono ciągle rosnącą skalę emigracji zarobkowej ludności autochtonicznej i szybko rosnącą, choć ciągle mniejszą, skalę emigracji zarobkowej ludności posiadającej jedynie polskie obywatelstwo. Wyniki badań wskazują, że rzeczywista aktywność zawodowa mieszkańców województwa, zwłaszcza mieszkańców wsi nie jest niska, jak wskazują oficjalne dane, lecz jest stosunkowo wysoka, choć dokonuje się w istotnej części za granicą. Badania wskazują również, że inaczej należy oceniać bezrobocie w regionie. Stopę bezrobocia liczoną w stosunku do liczby ludności aktywnej zawodowo należy oceniać jako faktycznie o 2-3 punkty procentowe niższą od oficjalnej, co powoduje, że będzie ona niższa, a nie wyższa od średniej dla kraju. Dodatkowo należy przyjąć, że ta stosunkowo niska stopa bezrobocia jest w istocie jeszcze niższa, gdyż w województwie opolskim wyjątkowo duża część bezrobotnych pozostaje w rejestrach ze względu na związany ze statusem bezrobotnego dostęp do opieki zdrowotnej. Dotyczy to zwłaszcza członków rodzin osób pracujących za granicą. Z kolei wskaźnik bezrobocia liczony w odniesieniu do liczby ludności w wieku produkcyjnym należy, odnosząc go do faktycznie mniejszej liczby mieszkańców województwa, oceniać jako nieco wyższy i zbliżony do średniej krajowej. W przypadku korygowania powyższych wielkości w poszczególnych powiatach, rozbieżności będą jeszcze większe. O ile wskaźniki bezrobocia w powiatach brzeskim, namysłowskim, nyskim, głubczyckim i w mieście Opolu można przyjąć jako niezakłócone i porównywalne z resztą kraju, to w pozostałych, cechujących się dużą lub bardzo dużą skalą nierejestrowanej emigracji stałej i zarobkowej (gdzie już oficjalne wskaźniki bezrobocia są stosunkowo niskie), faktycznie jest ono o 4-7 punktów procentowych niższe od oficjalnych wskaźników, czyli w praktyce utrzymuje się często na poziomie naturalnej stopy.

- Szczegółowe i szeroko zakrojone badania przeprowadzone na obszarach wiejskich pozwalają na określenie kilku bardzo doniosłych wniosków odnoszących się do sytuacji społeczno-gospodarczej zwłaszcza w sferze rynku pracy.
- Po pierwsze nie ulega wątpliwości, że obszary wiejskie, za wyjątkiem okolic większych miast, ulegają bardzo silnemu wyludnieniu, co dotyczy zwłaszcza kobiet. Proces ten będzie prawdopodobnie postępował tak długo, dopóki nie poprawią się na tych obszarach warunki życia, zwłaszcza zaś możliwości podjęcia na miejscu dobrej pracy. Warto podkreślić, że proces wyludniania wsi nie dotyczy jedynie ludności autochtonicznej, choć wśród osób z podwójnym obywatelstwem jest wyjątkowo silny, bo liczba autochtonów zamieszkujących badane 55 miejscowości zmniejszyła się w ciągu trzydziestu lat o prawie połowę.
- Po drugie ciągle przybywa osób pracujących za granicą. Jest to obserwowalne zarówno wśród ludności z podwójnym obywatelstwem, gdzie praca za granicą jest już dominującą formą zatrudnienia, a wśród młodzieży regułą, ale i wśród osób z jedynie polskim obywatelstwem, dla których otwarcie rynku pracy Unii Europejskiej otworzyło możliwości pobytu i pracy w Europie Zachodniej.
- Po trzecie nie ulega wątpliwości, że pracujących za granicą będzie dalej przybywać, przynajmniej w perspektywie najbliższych kilku lat. Będzie to dotyczyć zwłaszcza młodzieży wchodzącej na rynek pracy. Młodzież ta jest wysoko, choć niekoniecznie dobrze wykształcona i ma spore aspiracje zawodowe i życiowe, a natrafia w kraju i w regionie na trudne warunki pracy i życia. Warunki te już obiektywnie są trudne (mały wybór pracy, niskie wynagrodzenia, drogie mieszkania, pomijanie problemów młodzieży przez władze), a oceniane są przez młodzież subiektywnie w odniesieniu do możliwości zarobku, stabilizacji i rozwoju za granicą.
- Sytuacja ta powoduje, że nowa poakcesyjna migracja może okazać się gorszą, bo trwalszą migracją od wyjazdów zarobkowych sprzed dekady czy dwóch, które dotyczyły głównie osób posiadających rodziny, związanych z regionem i wiązały się z transferem dochodów do kraju i miały na ogół określone cele i czas trwania wyjazdu. Obecnie wyjeżdżają coraz częściej osoby, których prawie nic w Polsce nie zatrzymuje, bo nie zostawiają w Polsce

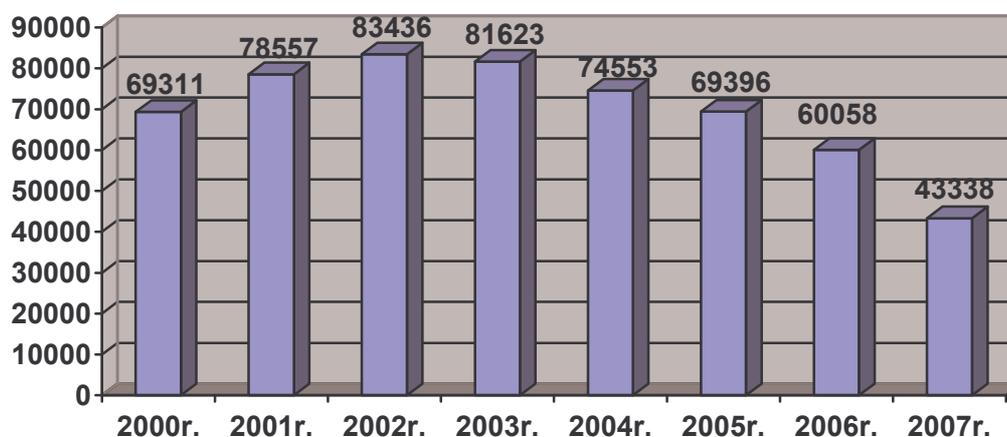
rodzin, majątku czy stałej pracy. I niestety, mimo że na ogół w momencie wyjazdu zamierzają powrócić, to później po zaaklimatyzowaniu się za granicą trudno im znaleźć silne powody aby podjąć taką decyzję. A realia dowodzą, że szanse na ich powrót maleją wraz z wydłużaniem się okresu pobytu za granicą.

II. WYBRANE ASPEKTY BEZROBOCIA W WOJEWÓDZTWIE W 2007 ROKU

2.1 Ogólna charakterystyka bezrobocia

- Na koniec 2007 roku w województwie opolskim było zarejestrowanych 43 338 bezrobotnych i liczba ta była niższa od uzyskanej z końcem roku 2006 o 16 720 osób (spadek o 27,8%). Należy zaznaczyć, że ubiegły rok był już piątym z rzędu, gdy rynek pracy odczuł spadek rejestrowanego bezrobocia, wyrażający się zmniejszeniem liczby osób bezrobotnych. Spadki te były dość zdecydowane, zaś w każdym miesiącu liczba zarejestrowanych bezrobotnych była niższa w stosunku do analogicznych miesięcy roku 2006.

Wykres 1. Zmiany w wielkości bezrobocia w województwie w latach 2000 – 2007

- Bezrobotni zarejestrowani w końcu grudnia 2007 roku w województwie opolskim stanowili 12,0% ludności aktywnej zawodowo, co oznacza spadek o 4,3% w porównaniu z rokiem poprzedzającym. Pod względem wielkości wskaźnika natężenia bezrobocia województwo zajęło 8 miejsce w kraju. Stopa bezrobocia pozwala na pokazanie różnic w natężeniu zjawiska sygnalizując stopień zagrożenia w układzie terytorialnym w skali wojewódzkiej jak i krajowej. W tym samym okresie bezrobocie w kraju wyniosło 11,4%, co oznacza, iż poziom bezrobocia na Opolszczyźnie przekroczył średnią krajową o 0,6 punktu procentowego.
- Cechą endemiczną województwa opolskiego jest znaczne zróżnicowanie terytorialne zjawiska bezrobocia. Na koniec grudnia 2007 roku stopa bezrobocia w poszczególnych powiatach wahała się od 5,4% w powiecie opolskim grodzkim do 20,7% w powiecie brzeskim. Systematycznie analizowany poziom natężenia bezrobocia wskazuje, że od lat najtrudniejsza sytuacja ma miejsce w powiatach brzeskim, namysłowskim i nyskim, choć te dwa ostatnie odnotowują dynamiczne spadki wielkości wskaźnika.

Tabela 1. Liczba bezrobotnych, stopa bezrobocia oraz przyrost bezrobocia odnotowany w trakcie roku 2007

<i>Powiaty</i>	<i>Stopa bezrobocia (%)</i>	<i>Liczba bezrobotnych według stanu na dzień 31.12.2006</i>	<i>Liczba bezrobotnych według stanu na dzień 31.12.2007</i>	<i>Wzrost / spadek bezrobocia w porównaniu do końca grudnia 2006</i>	<i>Dynamika grudzień 2006 = 100 %</i>
OGÓLEM	12,0	60 058	43 338	- 16 720	72,2
brzeski	20,7	7 927	6 566	- 1 361	82,8
głubczycki	14,2	3 305	2 455	- 850	74,3
k - kozielski	12,1	4 925	4 309	- 616	87,5
kluczborski	13,7	3 731	2 935	- 796	78,7
krapkowicki	9,3	2 644	2 222	- 422	84,0
namysłowski	16,6	3 807	2 415	- 1 392	63,4
nyski	16,5	12 488	7 742	- 4 746	62,0
oleski	6,8	2 368	1 599	- 769	67,5
opole - miasto	5,4	5 805	3 670	- 2 135	63,2
opolski	10,7	5 812	3 917	- 1 895	67,4

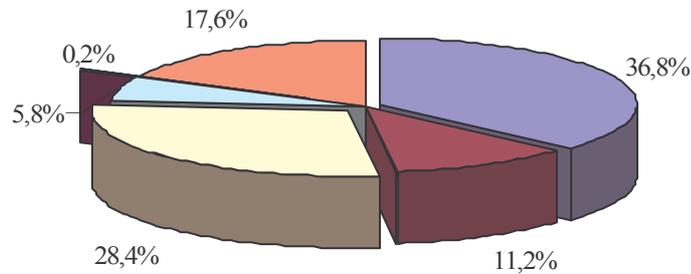
<i>Powiaty</i>	<i>Stopa bezrobocia (%)</i>	<i>Liczba bezrobotnych według stanu na dzień 31.12.2006</i>	<i>Liczba bezrobotnych według stanu na dzień 31.12.2007</i>	<i>Wzrost / spadek bezrobocia w porównaniu do końca grudnia 2006</i>	<i>Dynamika grudzień 2006 = 100 %</i>
prudnicki	15,9	4 141	3 143	- 998	75,9
strzelecki	11,3	3 105	2 365	- 740	76,2

- W 2007 roku do urzędów pracy zgłosiły się 74 184 osoby, które uzyskały status osoby bezrobotnej i jest to o 4 024 osoby mniej niż w roku 2006. Wśród nowo rejestrowanych bezrobotnych dominowały osoby powracające po raz kolejny do grona bezrobotnych (82,7%). Istotną część nowych rejestracji stanowiły ponadto osoby, które ukończyły programy subsydiowane organizowane przez powiatowe urzędy pracy i tak:
  - po pracach interwencyjnych – 118 osób (2006 rok – 192 osoby),
  - po robotach publicznych – 473 osoby (2006 rok – 613 osób),
  - po szkoleniach – 5 756 osób (2006 rok – 3 767 osób),
  - po stażach – 4 381 osób (2006 rok – 4 879 osób).
- W ciągu całego 2007 roku pracownicy powiatowych urzędów pracy wyłączyli z ewidencji bezrobotnych 90 904 osoby i jest to o 5 373 osoby więcej niż w roku poprzednim. Głównym powodem wyrejestrowań były podjęcia pracy, które w omawianym okresie stanowiły 36,8% odpływu (rok wcześniej 42,6%). W liczbach bezwzględnych wyłączenia z ewidencji z tytułu podjęcia pracy wyniosły 33 424 osoby i na tle roku 2006 było to o 3 837 osób mniej. Pewien udział w ogólnej liczbie wyłączeń z ewidencji z tytułu podjęcia pracy miało zatrudnienie subsydiowane: 5 215 podjęć pracy (o 1 235 więcej niż w 2006 roku), z tego:
  - prace interwencyjne: 783 (w 2006 r. 844.);
  - roboty publiczne: 2 060 (w 2006 r. 1 514);
  - dotacje na podjęcie działalności gospodarczej: 1 306 (w 2006 r. 936);
  - refundacje wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy: 1 020 (w 2006 r. 574).

- Ponadto w omawianym okresie z ewidencji bezrobotnych wyłączono 10 173 osoby, które skierowano na szkolenia lub staż absolwencki i było to więcej niż w roku 2006 o 1 577 osób.

Wykres 2. Struktura przyczyn wyrejestrowań z ewidencji bezrobotnych w roku 2007

■ podjęcia pracy ■ szkolenia lub staże □ nie potwierdzenie gotowości □ dobrowolna rezygnacja ■ podjęcie nauki ■ inne

2.2 Wybrane elementy struktury bezrobotnych

• Bezrobocie kobiet

W końcu grudnia 2007 roku wśród ogółu bezrobotnych większość stanowiły kobiety (26 191 osób), których udział w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w naszym regionie wyniósł 60,4% (1,4% więcej niż odsetek w grudniu 2006 roku). Najwyższy odsetek bezrobotnych kobiet rejestrujemy w powiatach: krapkowickim (67,1%) i kędzierzyńsko-kozielskim (64,8%), natomiast najniższy w powiecie nyskim (54,0%).

• Bezrobocie na wsi

31 grudnia 2007 roku w urzędach pracy Opolszczyzny było zarejestrowanych 19 666 bezrobotnych zamieszkałych na terenach wiejskich. Stanowili oni 45,4% wszystkich bezrobotnych. Udział ten spadł w porównaniu do 31 grudnia 2006 r. o 1,0%. Na koniec roku 2007 najwięcej bezrobotnych mieszkańców wsi zarejestrowanych było w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nysie – 3 511 osób, natomiast największym udziałem bezrobotnych mieszkańców wsi do ogółu charakteryzował się powiat opolski

(z wyłączeniem miasta Opola), gdzie wskaźnik ten wyniósł 81,1% a najmniejszym kędzierzyńsko – kozielski (30,8%).

- Młodzież w wieku do 25 lat

Na koniec 2007 roku w urzędach pracy Opolszczyzny zarejestrowanych było 8 088 młodych osób w wieku 18 – 24 lata. Stanowiły one 18,7% wszystkich zewidencjonowanych bezrobotnych.

Jednocześnie na przełomie analizowanego roku bezrobotnych w wieku 18-24 lata zarejestrowano w sumie 23 536 osób, z czego po raz pierwszy 7 968, czyli 33,9 % ogółu. Równoległe z ewidencji wykreślono 25 763 osoby z tej kategorii, w tym 8 563 osoby z tytułu podjęcia pracy (tj. 33,2 % ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych w wieku do 25 lat).

- Długotrwale bezrobotni

Trudną sytuację powrotu do pracy posiadają osoby, które są zarejestrowane w urzędach pracy od 12 do 24 miesięcy i powyżej 24 miesięcy. Na koniec 2007 roku te dwie grupy dominowały wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Łącznie liczba ich wyniosła 17 412 osób, tj. 40,2% ogółu bezrobotnych.

Wg zmian wprowadzonych z początkiem 2005 roku za osoby długotrwale bezrobotne należy uważać bezrobotnych, którzy w ciągu ostatnich 24 miesięcy przez okres minimum 12 miesięcy posiadali status osoby bezrobotnej. Na koniec 2007 roku w województwie opolskim takich osób było 26 210 co stanowiło 60,5% ogółu osób zewidencjonowanych w powiatowych urzędach pracy. W porównaniu do roku ubiegłego jest to wyraźny spadek – o 4,4%. Największy odsetek osób długotrwale bezrobotnych odnotowano w regionie prudnickim (66,7%) i namysłowskim (66,0%), a najmniejszy w oleskim (54,1%) oraz nyskim (54,5%).

2.3 Oferty pracy

- W ciągu całego 2007 roku do powiatowych urzędów pracy wpłynęło ogółem 35 811 ofert zatrudnienia i było to aż o 16 964 oferty więcej niż w roku 2006. Zgłoszone propozycje pracy w większości dotyczyły prac niesubsydiowanych, które stanowiły 51,2% ogółu zgłoszonych (dla porównania w roku 2006 udział ten wyniósł 46,7%, w roku 2005 51,1%

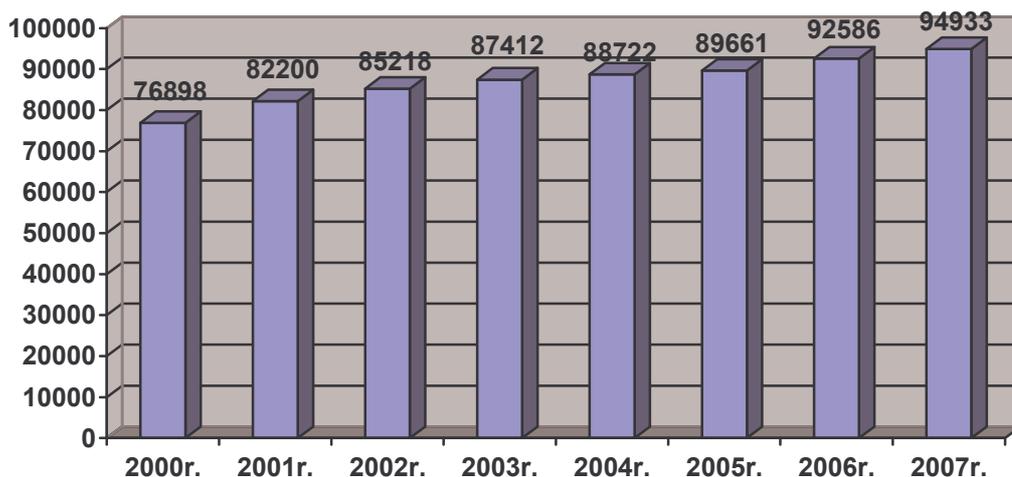
a w 2004 48,5%) Widać zatem, że wpływ subsydiowanych form zatrudnienia na kształtowanie popytu na pracę porównaniu z ostatnim rokiem zmalał. Z ogólnej liczby zgłoszonych ofert pracy 523 propozycje (1,5%) były adresowane do osób niepełnosprawnych (spadek w stosunku do roku 2006 o 1,6%) i 911 do osób zarejestrowanych w okresie do 12 miesięcy (2,5%, spadek o 0,2%). Jednocześnie warto zauważyć, iż 14,8% wszystkich ofert pracy było proponowanych w formie staży, a 20,4% jako prace społecznie użyteczne.

III. Wybrane wskaźniki sytuacji gospodarczej

3.1 Podmioty gospodarcze

- W grudniu 2007 na terenie województwa zarejestrowanych było blisko 95 tysięcy podmiotów gospodarczych, co oznacza, że rok 2007 również wpisał się w trwający nieprzerwanie od kilku lat trend zwiększania się poziomu przedsiębiorczości w województwie.

Wykres 3. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON

- W porównaniu z końcem roku 2006, na koniec 2007 r. odnotowano wzrost liczby podmiotów w większości sekcji wg PKD, największy w obszarze „Budownictwa” (690

przedsiębiorstw, wzrost o 6,3%), „Obsługi nieruchomości i firm” (227 przedsiębiorstw, wzrost o 1,3%) oraz „Rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa” (128 przedsiębiorstw, wzrost o 3,6%). Minimalne spadki objęły sektor hoteli i restauracji. Przyglądając się strukturze przedsiębiorczości na Opolszczyźnie na koniec 2007 roku, warto wskazać jej kilka typowych cech:

- dominacja sektora prywatnego, skupiającego 94,5% ogółu zarejestrowanych podmiotów,
- koncentracja działalności w obrębie czterech sekcji gospodarki: „Handel i naprawy” (29,2%), „Obsługa nieruchomości i firm” (18,6%), „Budownictwo” (11,5%), „Przetwórstwo przemysłowe (9,2%),
- w przekroju powiatowym przodują powiaty duże, z dużą ilością miast bądź powiązane ze stolicą województwa (Opole – 21,1% ogółu przedsiębiorstw, powiat nyski – 14,2%, powiat opolski – 11,1%, powiat brzeski – 9,8%),
- w ciągu całego 2007 roku z prowadzenia działalności zrezygnowały 3 824 podmioty.

3.2 Zatrudnienie

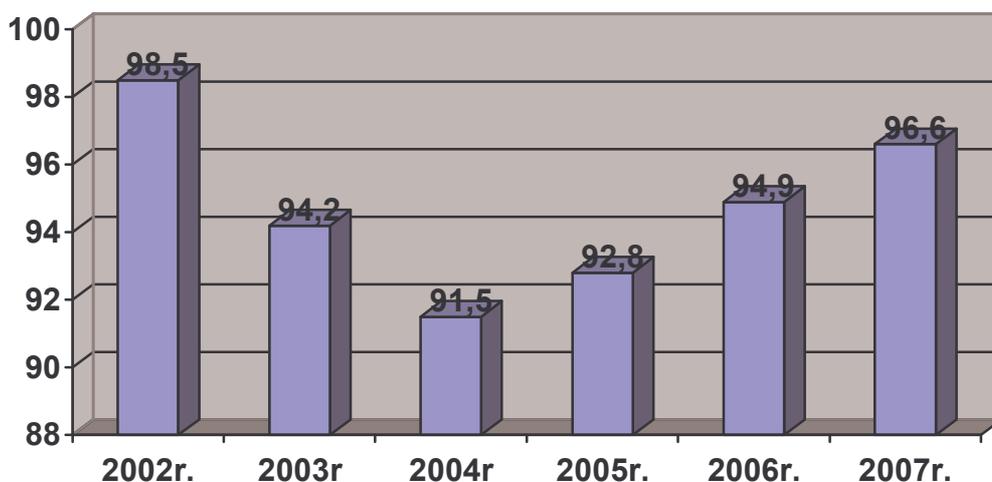
- Analizując problem wielkości zatrudnienia w przekroju dwóch wskaźników: przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw oraz wyników BAEL stwierdzić można stopniowy wzrost liczby zatrudnionych, zapoczątkowany w 2005 roku. Towarzyszyły temu wahania wskaźnika zatrudnienia oraz wskaźnika aktywności zawodowej².

Tabela 2. Wybrane wskaźniki aktywności ekonomicznej ludności (wg BAEL)

Okresy	Ludność			Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia
	Ogółem	w tym			
		Pracujący	Bierni		
	w tys			%	%
III kwartał 2006	760	341	358	52,8	44,9
II kwartał 2007	755	359	367	51,5	47,5
III kwartał 2007	801	370	396	50,6	46,2

² Współczynnik aktywności zawodowej wyraża udział osób aktywnych zawodowo w ogólnej populacji osób powyżej 15 roku życia. Wskaźnik zatrudnienia ilustruje udział zatrudnionych w ogólnej liczbie ludności powyżej 15 roku życia.

Wykres 4. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w latach 2002 – 2007 (w tys. osób)

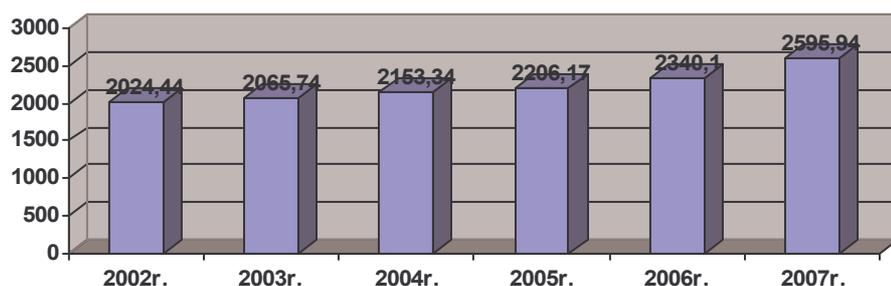

- Jednak poza wskazaniem na wzrost zatrudnienia, BAEL ujawnił również wzrost liczby biernych zawodowo, co jest niekorzystne z punktu widzenia rynku pracy.

3.3 Inne wskaźniki sytuacji gospodarczej

- Wśród innych zjawisk istotnych dla sytuacji gospodarczej w województwie w porównaniu z rokiem 2006 wymienić należy:
  - wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń – grudzień 2007 do poziomu 2 595,94 PLN, tj. wyższego o 10,9% od stanu na rok 2006; jest to przedłużenie wieloletniej już tendencji do wzrostu wynagrodzeń,

Wykres 5. Przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w latach 2002 – 2007 (w PLN)

- spadek liczby oddanych do użytku mieszkań (w okresie styczeń – listopad 2007 oddano 1 003 mieszkań, o 13,4% mniej niż przed rokiem). Podkreślić jednak należy znaczny wzrost liczby wydanych pozwoleń na budowę (o 59,8%) oraz wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto (o 118,3%) wobec tego samego okresu 2006 roku,
  - wzrost nakładów inwestycyjnych (we wrześniu 2006 r. wynosiły one 614 741 tys. zł, podczas gdy we wrześniu 2007 roku 791 494 tys. zł),
  - wzrost produkcji budowlano-montażowej (w cenach bieżących) o 39,3% wobec 2006 roku,
  - wzrost sprzedaży hurtowej i detalicznej towarów (w cenach bieżących) o 23% (sprzedaż hurtowa) i 14% (sprzedaż detaliczna),
  - wzrost wartości sprzedanych usług w sekcji *Transport, gospodarka magazynowa i łączność* o 38%.
- Ważnym miernikiem rozwoju regionalnej gospodarki, mającym bezpośredni wpływ na oblicze rynku pracy, jest zdolność generowania nowych miejsc pracy. W przeciągu ubiegłego roku duże, średnie i małe podmioty gospodarki wytworzyły ogółem 16 789 nowych miejsc zatrudnienia (5 631 przypada na firmy duże, 4 027 na średnie, 7 131 na małe). Biorąc pod uwagę rodzaj prowadzonej działalności, można ustalić ranking wg liczby utworzonych miejsc pracy:
    1. handel: **5 072**;
    2. przetwórstwo przemysłowe: **3 773**;
    3. budownictwo: **2 950**;
    4. transport, gospodarka magazynowa i łączność: **1 105**;
    5. obsługa nieruchomości i firm: **914**;
    6. administracja: **581**;
    7. rolnictwo: **512**;
    8. edukacja: **474**;
    9. ochrona zdrowia: **453**.

V. Wytyczne działań na 2008 rok

- W 2008 roku działania podejmowane w związku z realizacją *Regionalnego Planu Działań* zostały skoncentrowane na 5-ciu wytycznych, stanowiących z jednej strony ważne elementy łagodzenia negatywnych zjawisk na rynku pracy województwa, z drugiej zaś mieszczących się w ramach działalności podmiotów zaangażowanych w realizację planu. Wytyczne te mieszczą się w szerokim kontekście dokumentów strategicznych i operacyjnych o zasięgu europejskim, krajowym i regionalnym. Ta koncentracja na 5-ciu wybranych obszarach to szansa na większą przejrzystość planu zarówno na płaszczyźnie dokumentu jak i na płaszczyźnie konkretnych, realizowanych zadań, a także szansa na skupienie energii i środków finansowych w tych obszarach rynku pracy, które stanowią ważny element łagodzenia bezrobocia i wzrostu zatrudnialności.
- W porównaniu z rokiem ubiegłym, częściowej zmianie uległ kontekst programowy tegorocznego RPD. Swoją aktualność straciły: *Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich* oraz *Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego*. W ich miejsce uwzględniono *Strategię Rozwoju Kraju na lata 2007-2013* i *Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013*.
- Wykaz skrótowych nazw instytucji użytych przy opisie wytycznych:
AIP – Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości przy Politechnice Opolskiej
DE – Departament Edukacji i Rynku Pracy Urzędu Marszałkowskiego
IS – Instytut Śląski
NKJO – Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych
OHP – Komenda Wojewódzka Ochotniczych Hufców Pracy
PUP – powiatowe urzędy pracy
ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
WODiP – Wojewódzki Ośrodek Kształcenia Informatycznego i Politechnicznego
WOM – Wojewódzki Ośrodek Metodyczny
WUP – Wojewódzki Urząd Pracy

5.1 Aktywizacja osób pozostających bez zatrudnienia, w tym z grup w szczególnej sytuacji na rynku pracy

5.1.1 Kontekst

- Problem aktywizacji osób pozostających bez pracy jest kluczowy dla sytuacji na rynku pracy, wpływając jednocześnie na jakość zasobów ludzkich w regionie oraz ogólną sytuację społeczną. Analiza efektów trzech poprzednich RPD wyraźnie wskazuje, że zadania aktywizujące bezrobotnych stanowią – w perspektywie wielkości zaangażowanych środków oraz liczby beneficjentów udzielanego wsparcia – punkt ciężkości planów. Narzędzia służące aktywizacji wraz z zasadami ich stosowania podlegają pod regulacje prawne zawarte w Ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. nr 99 poz. 1001). Zgodnie z analizą sytuacji na rynku pracy, kluczowym problemem staje się skierowanie pomocy do osób bezrobotnych określanych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy jako osoby będące w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy. Do kategorii tej należą osoby bezrobotne do 25 roku życia oraz powyżej 50 roku życia, długotrwale bezrobotne, bez kwalifikacji zawodowych, samotnie wychowujące dziecko do 7 lat oraz bezrobotni niepełnosprawni. W większości tych grup tempo spadku bezrobocia jest niższe niż liczone dla całości województwa. Na plan pierwszy wysuwają się tu zwłaszcza bezrobotne kobiety oraz osoby z kategorii wiekowej powyżej 50 lat, gdzie wzrost udziału w bezrobociu przyjmuje charakter trwałej tendencji. Wyjątek stanowi tu młodzież oraz przede wszystkim długotrwale bezrobotni, gdzie dobrze ukierunkowana i skuteczna pomoc pozwoliła na uzyskanie w 2007 roku efektu w postaci spadku zarówno liczebności, jaki i procentowego udziału w bezrobociu obu tych kategorii.
- Konieczność priorytetowego potraktowania problemu aktywizacji osób biernych zawodowo i bezrobotnych wydaje się oczywista w świetle analizy sytuacji na rynku pracy przedstawionej w rozdziale II i wynika przede wszystkim:
  - z relatywnie wysokiego poziomu bezrobocia w województwie, o czym informuje stopa bezrobocia wyższa od stopy obliczonej dla całego kraju (choć należy pamiętać, iż badania nad zjawiskiem migracji zarobkowych w województwie uprawniają do przypuszczenia, że rzeczywista stopa bezrobocia jest niższa od oficjalnej),
  - terytorialnej nierównomierności rozkładu natężenia bezrobocia,

- ze strukturalnego charakteru bezrobocia w województwie, o czym świadczy m.in. prowadzony monitoring zawodów, który pokazuje nadwyżkowy charakter rynku pracy zawodów w województwie, koncentrację bezrobotnych w obrębie kilku zawodów, w przypadku których notuje się wysoki napływ do bezrobocia przy znacznie niższym napływie ofert pracy a także struktura bezrobotnych według wykształcenia,
  - z wyraźnie zaznaczających się na regionalnym rynku pracy grup ryzyka, gdzie przy spadku liczby bezrobotnych notuje się procentowy wzrost udziału w bezrobociu,
  - z realnych efektów działań ukierunkowanych na wsparcie i aktywizację, czego najlepszym dowodem poprawa sytuacji osób młodych i długotrwale bezrobotnych będących beneficjentami działań 1.2 i 1.3 SPO RZL;
  - ze zgłaszanego przez pracodawców problemu ze znalezieniem odpowiednich pracowników³, co jest prawdopodobnie złożonym efektem migracji, odpływu części bezrobotnych w sferę zatrudnienia nielegalnego, relatywnie niskich płac wobec wysokości dostępnych świadczeń a także strukturalnym niedopasowaniem kwalifikacji do wymagań popytu,
  - z rosnącej bierności zawodowej sygnalizowanej zarówno przez BAEL (stale wyższa liczba biernych zawodowo nad pracującymi, niskie wskaźniki aktywności zawodowej), jak i badania terenowe⁴ (wg *Diagnozy społecznej 2007* połowa bezrobotnych w kraju to tzw. bezrobotni „pozorni”, nie wykazujący zainteresowania podjęciem zatrudnienia, z kolei wg badań w powiecie prudnickim jedynie ok. 16% bezrobotnych deklarowało chęć i natychmiastową gotowość do podjęcia pracy oraz aktywnie tej pracy poszukiwało, z kolei badani pracodawcy przyznawali, że jedną z podstawowych barier w rozwoju firm jest problem ze znalezieniem pracowników już nie tyle z odpowiednim profilem zawodowym, ile w ogóle chętnych do podjęcia zatrudnienia), co przy rosnącym popycie na pracę grozi nierównowagą obu tych stron rynku pracy.
- Działania służące aktywizacji bezrobotnych i biernych zawodowo wpisują się w kontekst jednego z trzech głównych priorytetów programów otrzymujących wsparcie w ramach polityki spójności, określonego w *Strategicznych wytycznych Wspólnoty dla spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej na lata 2007 – 2013* jako **tworzenie lepszych miejsc pracy oraz większej ich liczby poprzez zainteresowanie większej ilości osób**

³ Por. raport z badań w ramach działania 2.1 ZPORR pn. *Monitoring rynku pracy powiatu nyskiego*, Nysa 2006, s. 52-53 (<http://www.pup.nysa.pl/index.php?k1=47>).

⁴ M. Filipowicz, P. Łazarczyk, *Powiat prudnicki. Wybrane zagadnienia lokalnego rynku pracy*, Opole 2008, *Diagnoza społeczna 2007*, Rada Monitoringu Społecznego, Warszawa 2007.

*zdobyciem zatrudnienia oraz działalnością gospodarczą, zwiększenie zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw oraz zwiększenie inwestycji w kapitał ludzki, a także wytyczną 1.3: **Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy** (a w jej ramach wytycznej częściowej **1.3.1 Przyciągnięcie na rynek pracy i przedłużenie aktywności zawodowej większej liczby osób oraz modernizacja systemu zabezpieczenia społecznego**).*

- Działania te są również homogeniczne z 3-cim priorytetem *Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007-2013: **Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości*** oraz Zintegrowanym Pakietem Wytycznych WE w zakresie promowania podejścia do pracy zgodnego z cyklem życia człowieka, zapewnienia rynków pracy sprzyjających integracji oraz lepszego dostosowania do potrzeb rynku pracy.
- Działania te płyną również z zapisów *Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013* w zakresie aktywnej polityki rynku pracy postulowanej w ramach 2-go celu horyzontalnego: **Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej**.
- W przypadku *Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki* zadania podejmowane w ramach wytycznej umieścić można w tle Priorytetu VI – **Rynek pracy otwarty dla wszystkich** oraz Priorytetu VII – **Promocja integracji społecznej**.
- W *Krajowym Planie Działań na 2008 rok* kontekstem dla tej wytycznej jest priorytet 3 – **Aktywizacja osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym**.
- Na poziomie regionu łączą się z celem operacyjnym F: **Poprawa warunków życia w regionie** sformułowanym w *Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego* a także z zapisami *Wojewódzkiej Strategii Rozwoju Pomocy Społecznej na lata 2002 – 2015* oraz *Wojewódzkiej Strategii Integracji i Polityki Społecznej na lata 2007 – 2009*.

5.1.2 Działania realizowane przez powiatowe urzędy pracy województwa opolskiego i Wojewódzki Urząd Pracy w 2008 roku ze środków Funduszu Pracy i EFS

Wytyczna		AKTYWIZACJA OSÓB POZOSTAJĄCYCH BEZ ZATRUDNIENIA, W TYM Z GRUP W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY
Opis działań	Działania kluczowe	<p>1. działania zgodne z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy polegające na zorganizowaniu i skierowaniu osób bezrobotnych na:</p> <p>a) staże, b) przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, c) prace interwencyjne, d) prace społecznie użyteczne, e) roboty publiczne, f) szkolenia, g) porady indywidualne i grupowe w ramach doradztwa zawodowego, h) pośrednictwo pracy (PUP)</p> <p>2. wdrażanie Działania 6.1 <i>Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie</i> (w jego ramach poddziałań 6.1.1 <i>Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy</i> i 6.1.3 <i>Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie aktywności zawodowej osób bezrobotnych</i>) w ramach PO KL (WUP)</p> <p>3. wdrażanie Działania 7.1 <i>Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji</i> oraz 7.2 <i>Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej</i> w ramach PO KL (WUP)</p>
	Działania uzupełniające	<p>1. usługi sieci EURES (PUP i WUP)</p> <p>2. prowadzenie warsztatów dla bezrobotnych na tematy: <i>Rozmowa kwalifikacyjna, Autoprezentacja, Przygotowanie dokumentów aplikacyjnych, Komunikacja interpersonalna</i> i innych (WUP)</p> <p>3. prowadzenie porad indywidualnych dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy z wykorzystaniem testów jako narzędzi diagnostycznych (WUP)</p>
Ewentualni partnerzy		Partnerstwo WUP i PUP
Źródła finansowania działań		Fundusz Pracy, budżet państwa (w tym EFS), budżet JST
Zakładane rezultaty działań		<p>1. rezultatem działań będzie liczba osób skierowanych na wskazane formy wsparcia. Wg założeń Planu Działania VI PO KL w roku 2008 wsparciem zostanie objętych 3 578 osób w ramach poddziałania 6.1.1 i 6.1.3, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 957 osób w wieku 15-24 lata, - 248 długotrwale bezrobotnych, - 80 osób niepełnosprawnych, - 717 mieszkańców terenów wiejskich, - 557 osób w wieku 50-64 lata, - 1 018 osób objętych IPD, <p>2. wg założeń Planu Działania VII PO KL w roku 2008 wsparciem objętych będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 50 klientów instytucji pomocy społecznej, którzy zakończyli udział w projektach dotyczących aktywnej integracji, - 522 klientów instytucji pomocy społecznej objętych kontraktami socjalnymi w ramach realizowanych projektów, - 100 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które zakończyły udział w projekcie, - 150 osób, które otrzymały wsparcie w ramach instytucji ekonomii społecznej, <p>3. ponadto powiatowe urzędy pracy będą aktywizować osoby bezrobotne w ramach rozdysponowanych środków Funduszu Pracy.</p>

5.1.3 Działania realizowane przez inne niż PUP jednostki

	Wytuczna	AKTYWIZACJA OSÓB POZOSTAJĄCYCH BEZ ZATRUDNIENIA, W TYM Z GRUP W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY
Opis działań	Działania kluczowe	<p>1. organizacja półrocznych staży zawodowych dla absolwentów Politechniki Opolskiej, praktyk zawodowych a także przeprowadzenie badań ankietowych diagnozujących skuteczność tej formy wsparcia (AIP)</p> <p>2. organizacja szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe i pozwalających zdobyć nowy zawód, w tym pomoc w aktywnym poruszaniu się po rynku pracy, wsparcie psychologów i doradców zawodowych, kursy i szkolenia, promocja przedsiębiorczości, pośrednictwo pracy (OHP)</p> <p>3. wspieranie pracodawców tworzących i utrzymujących miejsca pracy osób niepełnosprawnych - udzielanie pomocy w formie pożyczek dla zakładów pracy chronionej w celu ochrony istniejących miejsc pracy osób niepełnosprawnych (ROPS)</p> <p>4. wspieranie pracodawców tworzących i utrzymujących miejsca pracy osób niepełnosprawnych - zwrot kosztów za szkolenie zatrudnionych w zakładach pracy chronionej osób niepełnosprawnych w związku z koniecznością zmiany profilu produkcji (ROPS)</p> <p>5. dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej, w ramach kosztów utworzenia ze środków Funduszu może być dofinansowane: przystosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych pomieszczeń produkcyjnych i przeznaczonych na rehabilitację, zakup urządzeń i sprzętu rehabilitacyjnego, wyposażenie pomieszczeń produkcyjnych oraz przygotowanie stanowisk pracy, w tym zakup maszyn i urządzeń niezbędnych do prowadzenia produkcji lub świadczenia usług, zakup surowców, materiałów i narzędzi potrzebnych do rozruchu działalności gospodarczej, zakup środków transportu (ROPS)</p>
	Działania uzupełniające	<p>1. przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób, rodzin i grup społecznych poprzez ich aktywizację zawodową i społeczną oraz odwrócenie niekorzystnych tendencji spowodowanych brakiem pracy poprzez organizację zajęć warsztatowych i samopomocowych mających na celu powrót na rynek pracy osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym również osób niepełnosprawnych, poradnictwa prawnego, psychologicznego i zawodowego, warsztaty aktywnego poszukiwania pracy, trening umiejętności społecznych, samopomocowe grupy wsparcia oraz organizację spółdzielni socjalnych, centrów integracji społecznej, klubów integracji społecznej; w ramach realizacji zadania planuje się również wsparcie działań w zakresie gromadzenia i rozdawnictwa żywności osobom i instytucjom funkcjonującym w obszarze pomocy społecznej. (ROPS)</p> <p>2. promocja i organizacja wolontariatu poprzez przeprowadzenie kampanii promującej działalność wolontarystyczną oraz szkolenia i konsultacje dla osób zainteresowanych wolontariatem (ROPS)</p> <p>3. działania na rzecz integracji społecznej osób niepełnosprawnych poprzez organizowanie spotkań o charakterze sportowym, rekreacyjnym, kulturalnym (ROPS)</p>
	Ewentualni partnerzy	Partnerstwo: - OHP i PUP, GCI, akademickich biur karier, pracodawców, ośrodków pomocy społecznej, - AIK oraz pracodawców przyjmujących na staże, - ROPS i zakładów pracy chronionej, organizacji pozarządowych.
	Źródła finansowania działań	Budżet państwa (w tym EFS), środki własne, PFRON, samorząd województwa
	Zakładane rezultaty działań	1. w ramach projektu stażowego AIK: - zorganizowanie 60 staży dla BO w firmach regionu, - zorganizowanie 30 praktyk zawodowych dla studentów,

	<p>- organizacja cyklu warsztatów nt. form aktywnego poszukiwania pracy (3 edycje), - aktualizacja bazy danych ofert stażowych (stażystów i przedsiębiorców) – wykonanie analiz</p> <p>2. podjęcie pracy przez część uczestników projektu OHP, jak również podjęcie samozatrudnienia, wzrost kwalifikacji zawodowych i umiejętności poruszania się po rynku pracy,</p> <p>3. utrzymanie miejsc pracy osób niepełnosprawnych dzięki zadaniom ROPS.</p> <p>W zakresie działań uzupełniających:</p> <p>1. uzyskanie zatrudnienia, w tym w warunkach chronionych, przez jak największą grupę osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, zwiększenie poziomu motywacji społeczno-zawodowych, umiejętności poruszania się po otwartym rynku pracy, w tym poznanie technik rekrutacji, poprawa infrastruktury w zakresie liczby nowopowstałych spółdzielni socjalnych, centrów integracji społecznej, klubów integracji społecznej oraz zwiększenie liczby miejsc pracy w podmiotach już istniejących,</p> <p>2. upowszechnienie wolontariatu.</p>
--	--

5.2 Promocja i wspieranie przedsiębiorczości

5.2.1 Kontekst

- W województwie opolskim od lat obserwuje się wzrost liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. To zjawisko należy postrzegać jako korzystne: rozwój przedsiębiorczości stanowi ważny wskaźnik rozwoju gospodarczego województwa. Jednocześnie praca na własny rachunek stanowi najefektywniejszą metodę aktywizacji osób bez zatrudnienia, mogących ubiegać się o jednorazowe dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Należy jednak zauważyć, że wzrost liczby przedsiębiorstw nie przekłada się w sposób zdecydowany na wzrost zatrudnienia w regionie – większość powstających firm ma charakter jednoosobowy bądź rodzinny, a zatem w znikomym stopniu generują one nowe miejsca pracy. W tym kontekście – oprócz zapewnienia dobrych warunków do startu w samozatrudnienie – konieczne stają się także działania ukierunkowane na wsparcie sektora MSP poprzez dostępność do tanich kredytów, alternatywnych źródeł finansowania oraz doradztwa prawnego. Jest to droga ku rozwojowi tego sektora, a tym samym ku wzrostowi zatrudnienia.
- Pomimo relatywnie wysokiej dynamiki przyrostu liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2007 roku, działalność promująca samozatrudnienie powinna być intensyfikowana, za czym przemawia niski stopień nasycenia regionu przedsiębiorczością (wyrażony liczbą podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców, choć należy tu

uwzględnić błąd spowodowany zjawiskami migracyjnymi) oraz fakt, iż w ciągu roku na trzy powstające podmioty przypada jeden rezygnujący z działalności.

- Za ujęciem tej wytycznej w tegorocznym RPD przemawiają również wyniki wybranych badań społecznych będących w dyspozycji WUP w Opolu:
  - wskazywane bariery w działalności przedsiębiorstw (brak środków na inwestycje, duże obciążenia podatkowe, wysokie koszty prowadzenia działalności i zatrudniania pracowników)⁵,
  - zainteresowanie podjęciem własnej działalności gospodarczej przez osoby bezrobotne⁶,
  - zainteresowanie podjęciem działalności przez osoby zatrudnione, ale liczące się ze zmianą sektora zatrudnienia⁷,
  - zadowalająca efektywność instrumentu polegającego na przyznawaniu osobom bezrobotnym dotacji na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, wyrażająca się trwaniem znacznej części powstałych w ten sposób firm, stosunkowo dużą rentownością oraz – ale w sporadycznych przypadkach – zwiększaniem zatrudnienia. Ryzykiem jest tu jednak pojawienie się efektu tzw. „biegu jałowego”, tzn. trafianiem dotacji do osób, które rozpoczęłyby działalność nawet bez tej formy wsparcia⁸.
- Promocja przedsiębiorczości jako element w największym stopniu stymulujący poziom popytu na pracę została podkreślona w wielu dokumentach o charakterze strategicznym i operacyjnym. Znalazła swoje miejsce w *Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015* w priorytecie 1: **Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki** i w priorytecie 3: **Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości**; w *Strategicznych wytycznych Wspólnoty dla spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej na lata 2007-2013* w wytycznej 1.2: **Poprawa poziomu wiedzy i innowacyjności na rzecz wzrostu** oraz w Zintegrowanym Pakiecie Wytycznych WE w zakresie stworzenia bardziej konkurencyjnego otoczenia dla działalności gospodarczej i wsparcia prywatnej inicjatywy poprzez lepsze uregulowania prawne oraz promowania kultury w większym stopniu opartej na przedsiębiorczości i stworzenie otoczenia sprzyjającego rozwojowi MŚP.

⁵ Monitoring rynku pracy powiatu nyskiego, s. 17-18, *Barometr lokalnych rynków pracy*, Namysłów 2006, s. 46 (<http://www.barometr-namyslow.pl>).

⁶ *Alienacja, mobilność, przedsiębiorczość – wokół problemu długotrwałego bezrobocia*, Opole 2007 (wersja robocza).

⁷ *Diagnoza sytuacji zawodowej osób zatrudnionych w restrukturyzowanych gałęziach gospodarki Opolszczyzny*, s. 95, (http://www.wup.opole.pl/start/index.php?option=com_content&task=view&id=26&Itemid=54)

⁸ M. Filipowicz, *Przedsiębiorczość w województwie opolskim – dofinansowanie własnej działalności gospodarczej*, Opole 2007.

- Kontekst stanowią tu również zapisy *Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2015* w ramach 4-tego celu polityki spójności, którym jest ***Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz sektora usług.***
- Kwestię rozwoju przedsiębiorczości akcentuje również *Program Operacyjny Kapitał Ludzki* w ramach priorytetu II: ***Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw*** i priorytetu VIII: ***Regionalne kadry gospodarki.***
- Kontekst wprowadzony przez *Krajowy Plan Działań na 2008 rok* obejmuje przede wszystkim priorytet 1: ***Rozwój przedsiębiorczości.***
- W *Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego* rozwój przedsiębiorczości został wskazany w celu operacyjnym B: ***Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej oraz istniejącego potencjału gospodarczego.***

5.2.2 Działania podejmowane przez powiatowe urzędy pracy województwa opolskiego oraz Wojewódzki Urząd Pracy finansowane ze środków Funduszu Pracy i EFS

Wytyczna		PROMOCJA I WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
Opis działań	Działania kluczowe	<p>1. działania zgodne z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy polegające na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udzieleniu osobom bezrobotnym jednorazowych dotacji na podjęcie działalności gospodarczej, - zrefundowaniu podmiotom prowadzącym działalność gospodarczą kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla osób bezrobotnych (PUP) <p>2. wdrażanie Działania 6.1 <i>Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie</i> (w jego ramach poddziałania 6.1.3 <i>Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie aktywności zawodowej osób bezrobotnych</i>) oraz 6.2 <i>Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia</i> w ramach PO KL (WUP)</p>
	Działania uzupełniające	-
Ewentualni partnerzy		-
Źródła finansowania działań		Fundusz Pracy, budżet państwa (w tym EFS), budżet JST

Zakładane rezultaty działań	<ol style="list-style-type: none"> 1. powiatowe urzędy pracy prowadzić będą wsparcie w ramach środków Funduszu Pracy, 2. według założeń Planu Działania VI w ramach działania 6.2 w roku 2008 zostanie przyznanych 120 dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej.
------------------------------------	--

5.2.3 Działania podejmowane przez inne jednostki

Wytyczna		PROMOCJA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
Opis działań	Działania kluczowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. realizacja projektu <i>Wsparcie na starcie</i> zmierzającego do ułatwienia rozwoju firm przedsiębiorcom, studentom i absolwentom oraz udzielenia wsparcia osobom pragnącym założyć działalność gospodarczą poprzez: wsparcie merytoryczne w postaci szkoleń i doradztwa indywidualnego, stworzenie punktu konsultacyjno – doradczego, wsparcie finansowe przy zakładaniu działalności gospodarczej, dostarczanie studentom i absolwentom uczelni oraz przedsiębiorcom informacji o możliwości wynajmu pomieszczeń, prowadzenie bazy danych przedsiębiorców zainteresowanych wynajmem lub wynajmujących pomieszczenia, podnoszenie posiadanej wiedzy w zakresie przedsiębiorczości, samozatrudnienia oraz aktywności gospodarczej (AIP) 2. działalność Młodzieżowego Centrum Kariery obejmująca promowanie wśród młodzieży postaw przedsiębiorczych, zajęcia warsztatowe, porady indywidualne i grupowe z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej (OHP) 3. całoroczna działalność Mobilnego Centrum Informacji Zawodowej ukierunkowana na promowanie postaw przedsiębiorczości wśród młodzieży uczącej się oraz bezrobotnych i poszukujących pracy, zajęcia warsztatowe oraz porady indywidualne, promocję zachowań przedsiębiorczych poprzez warsztaty z zakresu zakładania oraz prowadzenia własnej działalności gospodarczej. (OHP)
	Działania uzupełniające	-
Ewentualni partnerzy	Partnerstwo: - OHP i AIK, ZUS, Stowarzyszenie „Promocja Przedsiębiorczości”, PIP	
Źródła finansowania działań	budżet państwa (w tym EFS), środki własne	
Zakładane rezultaty działań	<ol style="list-style-type: none"> 1. w związku z realizacją projektu AIP <i>Wsparcie na starcie</i>: <ul style="list-style-type: none"> - objęcie szkoleniami specjalistycznymi 50 osób, - objęcie indywidualnym doradztwem 50 osób, - objęcie 20 osób wsparciem pomostowym, - objęcie 20 osób dotacją inwestycyjną na wdrożenie opracowanego projektu. - zwiększenie liczby nowopowstałych firm w regionie – minimum 20, - podniesienie świadomości społecznej z zakresu przedsiębiorczości, - upowszechnienie wiedzy z zakresu tworzenia biznes planu, - zwiększenie świadomości społecznej z zakresu interwencji UE, 2. Uzyskanie przez osoby uczące się, bezrobotne poszukujące pracy wiedzy o zakładaniu, prowadzeniu własnej działalności gospodarczej oraz o możliwościach pozyskania środków finansowych na założenie i prowadzenie własnej działalności, wzmocnienie w ww. grupach postaw przedsiębiorczych. 	

5.3 Wspieranie partnerstwa i współpracy na rynku pracy oraz podnoszenie jakości usług instytucji rynku pracy.

5.3.1 Kontekst

- Usługi świadczone przez publiczne służby zatrudnienia, ich jakość, profesjonalizm i dostępność to warunek prowadzenia skutecznej polityki rynku pracy. Wzmocnienie systemu publicznych służb zatrudnienia polegać powinno na dostosowaniu struktury organizacyjno-kadrowej (liczba, kwalifikacje, kompetencje i oprzyrządowanie techniczne) do rodzaju zadań (np. eliminacja administrowania różnego typu zasiłkami, zwiększenie udziału w realizacji programów i projektów rynku pracy, w tym monitorowanie i ocena ich efektywności, współpraca z partnerami). Nacisk powinien zostać również położony na włączenie pracowników publicznych służb zatrudnienia w system kształcenia ustawicznego, co zapewni wysoki standard obsługi osób bezrobotnych i wykonywania innych zadań (w tym absorbowania środków z funduszy strukturalnych). Jest to tym bardziej istotne, że PSB będą miały coraz częściej do czynienia z klientem trudnym, roszczeniowym, często nie zainteresowanym pracą i aktywizacją a jedynie dostępem do ubezpieczenia zdrowotnego. Należy również przypuszczać, że – z uwagi na pojawiające się braki wolnej siły roboczej – zwiększeniu ulegnie napływ ofert zatrudnienia do urzędów pracy, gdyż pracodawcy będą starali się wykorzystać wszelkie dostępne kanały rekrutacji (wg ustaleń małopolskich, dotychczas powiatowe urzędy pracy dysponowały jedynie 40-50% ofert pojawiających się na rynku i obsługiwały generalnie dolne szczeble klasyfikacji zawodów⁹).
- Niezwykle istotny wymiar działań podejmowanych na rynku pracy ma partnerstwo. Poszerza ono obszar interwencji i wnosi doświadczenie innych instytucji zaangażowanych jako partnerzy. Partnerski charakter ma m.in. realizacja programu *Opolskie – tutaj zostaję*, angażującego instytucje samorządowe, pracodawców, uczelnie i szkoły z całego regionu. Jego główny cel, jaki jest ograniczenie zjawiska migracji zarobkowych i uczynienie z regionu miejsca atrakcyjnego dla migrantów jest tożsamy z celem *Wieloletniego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia do 2015 roku*, którego projekt czeka na przyjęcie i którego powstanie jest również efektem partnerstwa podmiotów związanych z rynkiem pracy.

⁹ *Monitoring ofert pracy w Małopolsce*, Małopolskie Obserwatorium Rynku Pracy, Kraków 2006.

- Realizacja tej wytycznej koncentrować się będzie przede wszystkim na działaniach zmierzających do podnoszenia kwalifikacji pracowników PUP, zmian organizacyjnych w obrębie urzędów pracy ukierunkowanych na wzrost efektywności świadczonych usług a także na dywersyfikacji tych usług. Obejmie ona również działania podejmowane w ramach programu *Opolskie – tutaj zostaję*.
- Kontekst w wymiarze europejskim stanowi w przypadku tego kierunku działań wytyczna 1.3: **Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy** Strategicznych wytycznych *Wspólnoty dla spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej na lata 2007-2013*.
- *Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015* podkreśla znaczenie rozwoju systemu publicznych służb zatrudnienia w priorytecie 3-tym: **Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości**, gdzie mowa jest o wzroście efektywności instytucjonalnej obsługi rynku pracy, oraz w punkcie 5.3: **Wzbogacenie oferty i podwyższenie jakości usług świadczonych przez wojewódzkie i powiatowe urzędy pracy**.
- Z kolei *Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia* korespondują z tą wytyczną RPD w obszarze 1-go celu strategicznego, jakim jest **Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa** oraz celu 2-go: **Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej**, gdzie mowa jest m.in. o konieczności wspomaganie i usprawniania instytucji rynku pracy i pomocy społecznej w kierunku ich efektywności oraz zwiększenia dostępu do oferowanych przez nie usług.
- Ranga jakości pracy służb zatrudnienia została dostrzeżona również na płaszczyźnie *Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki* w obrębie priorytetu 1: **Zatrudnienie i integracja społeczna** (jednym z celów jest podniesienie potencjału instytucji działających w obszarze rynku pracy) i priorytetu VII: **Rynek Pracy dostępny dla wszystkich oraz promocja integracji społecznej** (cel będzie realizowany m.in. poprzez wsparcie dla instytucji i organizacji działających na rzecz aktywizacji zawodowej).
- W tekście *Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2008 rok* kontekst dla wytycznej regionalnej stanowią priorytety: 4-ty i 5-ty, oraz przede wszystkim kierunek

działań 2: *Wdrożenie nowych rozwiązań organizacyjno-finansowych zapewniających zwiększenie dostępu do usług rynku pracy oraz wzbogacenie oferty i podwyższenie jakości usług świadczonych przez instytucje rynku pracy i jednostki organizacyjne z nimi współpracujące.*

- Realizacja programu *Opolskie – tutaj zostają* w sferze założeń i celów wpisuje się w racjonalną politykę migracyjną postulowaną m.in. w *Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015* oraz KPDRZ/2008.

5.3.2 Działania podejmowane przez podmioty zaangażowane w realizację RPD

Wytyczna		WSPIERANIE PARTNERSTWA I WSPÓLPRACA NA RYNKU PRACY ORAZ PODNOSZENIE JAKOŚCI USŁUG INSTYTUCJI RYNKU PRACY
Opis działań	Działania kluczowe	<p>1. realizacja programu <i>Opolskie – tutaj zostają</i>, mającego na celu promowanie możliwości zatrudnienia i rozwoju zawodowego w regionie, ograniczenie masowych wyjazdów zarobkowych, promocję warunków kształcenia w województwie oraz zachęcenie osób pracujących za granicą do powrotu do województwa (DE i WUP)</p> <p>2. całoroczna działalność Młodzieżowego Biura Pracy i jego filii oraz Klubów Pracy, skupiająca się na usługach z zakresu pośrednictwa pracy, organizacji zatrudnienia krótkoterminowego, współpracy z pracodawcami, poradnictwie indywidualnym i grupowym oraz organizacji targów i giełd pracy (OHP)</p> <p>3. całoroczna działalność Młodzieżowego Centrum Kariery wraz z Mobilnym Centrum Informacji Zawodowej obejmująca poradnictwo zawodowe, treningi i warsztaty umiejętności osobistych, informację zawodową, możliwość korzystania z multimedialnych programów komputerowych, tworzenie IPD, sesje wyjazdowe i stacjonarne (OHP)</p> <p>4. prowadzenie działalności Akademickiego Biura Karier przy Politechnice Opolskiej skupiającej się na: dostarczaniu studentom i absolwentom informacji o rynku pracy i możliwościach podnoszenia kwalifikacji zawodowych, prowadzeniu bazy ofert pracy i bazy absolwentów poszukujących pracy, szkoleniach i warsztatach z aktywnego poszukiwania pracy, doradztwie zawodowym i warsztatach psychologicznych, organizacji praktyk i staży dla studentów i absolwentów PO, organizacji Targów Pracy (AIK)</p> <p>5. szkolenia podwyższające kwalifikacje dla pracowników PUP i WUP (PUP i WUP)</p> <p>6. szkolenia podnoszące kwalifikacje dla osób prowadzących agencje zatrudnienia w województwie opolskim (WUP)</p> <p>7. wdrażanie szkoleń metodycznych dla doradców zawodowych i liderów klubów pracy publicznych służb zatrudnienia (WUP)</p> <p>8. wdrażanie Działania 6.1 PO KL (a w jego ramach poddziałania 6.1.2 <i>Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie</i>) (WUP)</p>
	Działania uzupełniające	<p>1. organizacja praktyk zawodowych wraz z doradztwem dla studentów Wydziału Pedagogiki Pracy Uniwersytetu Opolskiego (WUP)</p> <p>2. prowadzenie klubów pracy (PUP)</p>

		<p>3. prowadzenie sklepów z pracą (WUP i PUP)</p> <p>4. organizacja wojewódzkich targów pracy, m.in. poprzez wytypowanie pracodawców i instytucji, przygotowanie prelekcji nt. podejmowania pracy za granicą, przygotowanie punktów informacyjnych, prowadzenie warsztatów, udostępnienie ofert zatrudnienia (WUP)</p>
Ewentualni partnerzy		<p>Partnerstwo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podmiotów zaangażowanych w realizację programu <i>Opolskie – tutaj zostaję</i> (jednostki samorządu terytorialnego, uczelnie i szkoły, pracodawcy, organizacje pozarządowe), - WUP i PUP, OHP, pracodawców, agencji zatrudnienia, - AIK oraz PUP, pracodawców i firm szkoleniowych.
Źródła finansowania działań		Fundusz Pracy, budżet państwa (w tym EFS), środki własne
Zakładane rezultaty działań		<ol style="list-style-type: none"> 1. zmniejszenie skali migracji zarobkowych oraz wzrost inwestycji i przedsiębiorczości ze środków transferowanych przez migrujących (rezultaty w perspektywie czasowej 3-5 lat), 2. podjęcie zatrudnienia przez klientów obsługiwanych przez Młodzieżowe Biuro Pracy, utrwalanie kontaktów z pracodawcami i instytucjami działającymi na rzecz rynku pracy, 3. zwiększenie dostępu do usług rynku pracy wśród osób bezrobotnych, poszukujących pracy oraz młodzieży uczącej się, aktywizacja bezrobotnych, 4. zwiększenie orientacji studentów na rynku pracy, zwiększenie mobilności zawodowej, zwiększenie kompetencji w zakresie aktywnego poszukiwania pracy, promocja zatrudniania absolwentów uczelni wyższych, 5. zwiększenie dostępu do usług rynku pracy i ofert pracy, 6. wzrost jakości usług poradnictwa i pośrednictwa pracy świadczonych w ramach publicznych służb zatrudnienia, 7. większa spójność współpracy na linii służby zatrudnienia – pracodawcy, 8. zgodnie z założeniami Planu Działania VI w roku 2008 wsparciem zostanie objętych 61 kluczowych pracowników publicznych służb zatrudnienia.

5.4 Edukacja ustawiczna

5.4.1 Kontekst

- Głównym problemem polskiego – a w jeszcze większym stopniu wojewódzkiego - systemu kształcenia ustawicznego jest niski udział uczestnictwa osób w wieku 25-64 lata. Wg danych Eurostatu, w 2005 roku jedynie 5,2% osób z tej grupy uczestniczyło w edukacji pozaszkolnej lub szkoleniach, co klasyfikuje nasz kraj bardzo nisko w UE¹⁰. Autorzy *Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki* w części diagnostycznej zwracają uwagę na bardzo niski udział w kształceniu ustawicznym mieszkańców naszego województwa (4% w 2005 roku)¹¹. Problem ów zaczyna się już na etapie edukacji szkolnej i wyraża się niższym od wskaźników ogólnopolskich udziałem mieszkańców w kształceniu na poziomie średnim i wyższym. I tak o ile w całym kraju między 2003 a 2005 rokiem odsetek osób w grupie wiekowej 25-44 lata posiadających wykształcenie

¹⁰ Krajowy Plan Działania na Rzecz Zatrudnienia na 2007 rok, s. 7.

¹¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki, s. 56.

średnie (bez zawodowego) i wyższe rósł z 52,84% do 56,91%, o tyle w województwie wskaźniki te wyniosły odpowiednio 49,67 i 49,78. Nie tylko odsetki są niższe od ogólnopolskich, ale i tempo ich wzrostu. Dodać również należy, że w 2005 roku region zajmował trzecie miejsce od końca w Polsce pod względem liczby studentów przypadających na 10 tys. ludności. W przekroju całego kraju liczba ta wyniosła 505,8, tymczasem w województwie 354,7. Wojewódzki współczynnik skolaryzacji netto dla studentów w wieku 19-24 lata wyniósł w roku szkolnym 2005/2006 26,8%, podczas gdy w kraju 38%¹².

- Z powyższymi danymi nie korespondują dane pochodzące z szeregu badań społecznych, sondujących dość znaczną gotowość mieszkańców Opolszczyzny do udziału w edukacji ustawicznej¹³. Zadowolająco wypada również aktywność szkoleniowa osób bezrobotnych: w latach 2003-2007 liczba osób biorących udział w tej formie aktywizacji wzrosła z 1 896 do 5 885.
- Aby kształcenie ustawiczne miało warunki do rozwoju, konieczne jest stworzenie sieci placówek świadczących usługi w tym zakresie. Jednym z elementów monitorowania tego systemu jest prowadzony przez WUP rejestr instytucji szkoleniowych. Wg wspomnianego rejestru na koniec 2007 roku w województwie istniały 172 takie podmioty. Warunki te to także stworzenie podstaw dla systemu e-learningu, który – oprócz treści dydaktycznych – zapewnia korzystającym opanowanie nowoczesnych technologii informacyjnych. Dostępność do kształcenia ustawicznego zwiększają również projekty szkoleniowe skierowane do określonych grup beneficjentów, realizowane w ramach działań 2.1, 2.3 i 2.4 ZPORR. Ich zaletą jest możliwość nieodpłatnego podniesienia kwalifikacji. Podobne projekty realizowane będą również od tego roku w ramach PO KL, co zostało uwzględnione w przedstawionych niżej działaniach.
- System kształcenia ustawicznego w województwie opolskim wspiera ponadto działalność czterech Centrów Kształcenia Ustawicznego i Praktycznego, z których dwa

¹² Por. Informacja: *Struktura kształcenia w województwie opolskim w kontekście zmian na rynku pracy i jej wpływ na zapobieganie bezrobociu*, Zarząd Województwa Opolskiego, Opole, lipiec 2007

¹³ *Alienacja, mobilność, przedsiębiorczość – wokół problemu długotrwałego bezrobocia*, s. 39, *Diagnoza sytuacji zawodowej osób zatrudnionych w restrukturyzowanych gałęziach gospodarki Opolszczyzny*, s. 55-63, *Diagnoza sytuacji zawodowej osób odchodzących z rolnictwa na Opolszczyźnie*, Opole 2005, s. 39-45, *Plany zawodowe studentów ostatnich lat opolskich uczelni wyższych*, Opole 2004, s. 18, *Mobilność zawodowa osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy w województwie opolskim*, s. 27 (http://www.wup.opole.pl/start/index.php?option=com_content&task=view&id=30&Itemid=58)

zlokalizowane są w Opolu, jeden w Kędzierzynie – Koźlu i jeden w Nysie (ten ostatni posiada także filię w Głuchołazach)¹⁴.

- Problem kształcenia ustawicznego przewija się przez niemal wszystkie dokumenty programowe. W *Strategicznych wytycznych Wspólnoty dla spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej na lata 2007-2013* znalazł swoje miejsce w wytycznej 3: **Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy**, z kolei w *Strategii Rozwoju Kraju* znalazł się w kontekście priorytetu 2: **Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej** i priorytetu 3: **Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości**.
- W przypadku projektu *Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2008 rok*, kwestia kształcenia ustawicznego została mocno zaakcentowana w kierunkowym działaniu 6 – **Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych** (zadanie 6.5 – **Wsparcie kształcenia ustawicznego osób niepełnosprawnych**) oraz działaniu 8: **Inwestowanie w kapitał ludzki**.
- *Program Operacyjny Kapitał Ludzki* kwestie kształcenia ustawicznego podjął przede wszystkim w ramach priorytetu VIII: **Regionalne kadry gospodarki** oraz IX: **Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach**.
- Na polu dokumentów regionalnych kształcenie ustawiczne wpisano w cel operacyjny A: **Dobrze wykształcone społeczeństwo** *Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego*

5.4.2 Działania podejmowane przez podmioty zaangażowane w realizację RPD

Wytyczna		EDUKACJA USTAWICZNA
Opis działań	Działania kluczowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. organizacja warsztatów wykorzystania środków i urządzeń TI w codziennym życiu dla szerokiej grupy beneficjentów (bezrobotni, zatrudnieni, emeryci, samozatrudnieni) (WODiP) 2. realizacja projektu pn. <i>Biuro pod kontrolą</i>, obejmującego szkolenia z zakresu obsługi pakietu Office i skierowanego do wszystkich wykorzystujących Office w pracy zawodowej (WODiP) 3. realizacja projektu <i>Domowy FotoLab</i> z zakresu wykorzystania programów do komputerowej obróbki obrazów cyfrowych (WODiP) 4. realizacja projektu pn. <i>Opole 2006</i> w firmie zorientowanego na szkolenie z wykorzystania technologii internetowej w zarządzaniu firmą (beneficjenci to przede wszystkim mikro- i małe firmy oraz osoby podejmujące działalność

¹⁴ Za Informatorem o publicznych i niepublicznych szkołach ponadgimnazjalnych województwa opolskiego roku szkolnym 2006/2007, Kuratorium Oświaty w Opolu.

	<p>gospodarczą) (WODiP)</p> <p>5. doskonalenie zawodowe nauczycieli poprzez kursy kwalifikacyjne z zakresu: uprawnień pedagogicznych, oligofrenopedagogiki, terapii pedagogicznej, pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, wychowania w rodzinie, bibliotekoznawstwa, pedagogiczno-metodyczny dla nauczycieli języka angielskiego i niemieckiego, organizacji i zarządzania oświatą (WOM)</p> <p>6. organizacja studiów zaocznych dla nauczycieli z zakresu języka angielskiego i niemieckiego (NKJO)</p> <p>7. wdrażanie projektów szkoleniowych w ramach działań 2.1, 2.3 i 2.4 ZPORR (WUP)</p> <p>8. wdrażanie działań 8.1 <i>Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie</i> oraz 8.2 <i>Transfer wiedzy</i> w ramach PO KL (WUP)</p> <p>9. wdrażanie w ramach PO KL Działania 7.1 <i>Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji</i>, a w jego ramach poddziałania 7.1.3 <i>Podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy i integracji społecznej</i>, obejmującego przede wszystkim szkolenia (WUP)</p> <p>10. wdrażanie w ramach PO KL Działania 9.1 <i>Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty</i> a w jego ramach poddziałania 9.1.3 <i>Pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych</i>, Działania 9.3 <i>Upowszechnienie formalnego kształcenia ustawicznego</i> oraz Działania 9.4 <i>Wysoko wykwalifikowane kadry oświaty</i> (WUP)</p>
<p style="text-align: center;">Działania uzupełniające</p>	<p>1. opiniowanie kierunków kształcenia w powiatach (PUP)</p> <p>2. organizacja szkoleń z zakresu obsługi komputera, nauki języków obcych, tańca towarzyskiego, warsztatów teatralnych dla osób w wieku poprodukcyjnym (ROPS)</p> <p>3. kreowanie profilaktyki ograniczającej skutki negatywnego zjawiska niedostosowania społecznego, przestępczości nieletnich, przemocy w rodzinie a także przemocy seksualnej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poprzez m.in. zorganizowania cyklu wykładów przeciwko przemocy domowej, pomoc psychologiczno-pedagogiczną ofiarom lub sprawcom przemocy domowej, przeprowadzenie cyklu szkoleń dla pracowników placówek opiekuńczo-wychowawczych z zakresu przeciwdziałania przemocy seksualnej dotyczącej wychowanków ww. placówek (ROPS)</p>
<p style="text-align: center;">Ewentualni partnerzy</p>	<p>Partnerstwo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - WOM i szkół wyższych, Opolskiego Kuratora Oświaty, Centralnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli, - partnerstwo PUP i szkół ponadgimnazjalnych, instytucji szkolących i powiatowych rad zatrudnienia.
<p style="text-align: center;">Źródła finansowania działań</p>	<p>budżet państwa (w tym EFS), budżet JST, środki własne, odpłatność uczestników</p>
<p style="text-align: center;">Zakładane rezultaty działań</p>	<p>1. wzrost sprawności w posługiwaniu się narzędziami TI w codziennym życiu, rozwój społeczeństwa informacyjnego, obniżenie ryzyka zjawiska „wykluczenia cyfrowego”,</p> <p>2. podniesienie kwalifikacji nauczycieli i zwiększenie możliwości ich zatrudnienia w oświacie,</p> <p>3. w ramach studiów zaocznych NKJO Wykształcenie 61 nauczycieli: w tym 41 w specjalności j. angielski i 20 w specjalności j. niemiecki,</p> <p>4. podniesienie bądź zmiana kwalifikacji zawodowych osób określonych jako beneficjenci ostateczni działań 2.1, 2.3 i 2.4 ZPORR,</p> <p>5. podniesienie kwalifikacji oraz wzrost jakości usług świadczonych przez pracowników systemu opieki społecznej,</p> <p>6. zgodnie z założeniami Planu Działania VIII w 2008 roku planuje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objąć wsparciem w zakresie projektów szkoleniowych 108 przedsiębiorstw, - objąć pełną usługą szkoleniową 540 pracujących osób dorosłych, - objąć działaniami szybkiego reagowania (gł. szkolenia) 62 pracowników

	<p>zagrożonych procesami restrukturyzacji zakładów pracy, - ukończenie przez 5 osób staży lub szkoleń praktycznych w ramach transferu wiedzy, - przyznanie stypendiów 17 doktorantom kształcącym się na kierunkach uznanych za istotne z punktu widzenia regionalnej gospodarki, 7. zgodnie z założeniami Planu Działania VII w 2008 roku planuje się w ramach poddziałania 7.1.3 podniesienie kwalifikacji w systemie pozaszkolnym 350 pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej bezpośrednio zajmujących się aktywną integracją, 8. zgodnie z założeniami Planu Działania IX (w ramach wskazanych wyżej działań i poddziałań) w 2008 roku planuje się: - objąć wsparciem 430 osób dorosłych w wieku 25-64 lata poprzez uczestnictwo w formalnym kształceniu ustawicznym w ramach Działania, - przeprowadzenie doskonalenia zawodowego w krótkich formach 270 nauczycieli.</p>
--	---

5.5 Poprawa informacji o rynku pracy

5.5.1 Kontekst

- Jednym z problemów rynku pracy jest ciągle odczuwalny brak rzetelnej, udokumentowanej wiedzy o jego obszarach, niszach, strukturze czy występujących niedopasowaniach. Oficjalna statystyka pozwala co prawda na kontrolowanie wielkości bezrobocia, jego terytorialnego zróżnicowania, struktury bezrobotnych i jej zmian, niewiele jednak mówi o jakości zasobów ludzkich, motywacji skłaniających do określonych zachowań na rynku pracy, oczekiwaniach względem urzędów pracy czy chociażby wielkości zatrudnienia nielegalnego albo skali zewnętrznych migracji zarobkowych. Właśnie to zjawisko – migracje zarobkowe – stanowi element w dość istotny sposób podważający jakość danych statystyki publicznej¹⁵. Jakość statystyk poświęconych bezrobociu zaniża też zjawisko (nie do końca rozpoznane) szarej strefy czy też rejestrowania się osób zainteresowanych jedynie dostępem doświadczeń zdrowotnych. Z kolei nie do końca doskonała metodologia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych sprawia, że analizy powstałe na jej podbudowie niewiele mają – póki co – do powiedzenia w zakresie prognozowania przyszłego kształtu zatrudnienia i potrzeb edukacyjnych. Dlatego też przed każdym regionem otwiera się szerokie pole dla badań wykorzystujących zdobycze i instrumenty nauk społecznych. Powinny być one poprzedzone analizą zastanych materiałów, wskazującej obszary, gdzie istnieją luki w wiedzy na temat rynku pracy. Drugim problemem staje się dotarcie ze zdobytymi informacjami do tych środowisk i instytucji, które mogą je efektywnie wykorzystać na rzecz wzrostu zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu. Jest to kwestia trafnego

¹⁵ Por. informacje na str. 19-22.

określenia konsumentów wiedzy, a także dywersyfikacji kanałów jej przekazywania (publikacje, ulotki, media, Internet, nośniki elektroniczne, konferencje itp.).

- Brak wyczerpującej wiedzy o rynku pracy sprawia, że wiele działań podejmowanych z myślą o zdecydowanej poprawie sytuacji na rynku pracy często trafia w próżnię, bądź też przynosi niezadowalający wskaźnik efektywności. Dobrym przykładem jest tu zrealizowane w 2007 roku badanie ewaluujące efektywność instrumentu, jakim są pożyczki/dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Badania te m.in. zaprzeczyły zwyczajowo przyjmowanej 100% efektywności – eksplorując przedział lat 2001-2007 wykazały, iż pewna część założonych w ten sposób podmiotów gospodarczych nie istnieje, ponadto wykazały istnienie tzw. efektu „biegu jałowego”. Wskazały jednak również, iż w przypadku firm, które przetrwały, nastąpił pewien – choć niewielki – wzrost zatrudnienia a także iż część z nich notuje zadowalającą rentowność¹⁶. Odsłoniły one także pewne bariery towarzyszące zarówno zakładaniu dofinansowywanych przedsiębiorstw, jak i ich dalszemu trwaniu.
- Obserwując doświadczenia innych regionów, w tym zwłaszcza Małopolski, dobrym pomysłem na zapewnienie poprawy dostępu do informacji o rynku pracy jest powołanie regionalnego Obserwatorium Rynku Pracy, które oprócz działalności stricte badawczej mogłoby również stanowić bank danych statystycznych, bibliotekę badań społecznych związanych z rynkiem pracy a także centrum informacyjne w zakresie aktualnej i prognozowanej sytuacji na rynku pracy.
- Konieczność poprawy informacji o rynku pracy została wskazana w:
  - *Krajowym Planie Działań na Rzecz Zatrudnienia* w ramach kierunku działań 3: **Poprawa informacji o rynku pracy.**
  - *Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki* w obrębie priorytetu I: **Zatrudnienie i integracja społeczna** oraz priorytetu VII: **Rynek pracy otwarty dla wszystkich oraz promocja integracji społecznej.**
  - *Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* w art. 8 pkt 3, i art. 9 pkt 9.

---

¹⁶ M. Filipowicz, *Przedsiębiorczość w województwie opolskim – dofinansowanie własnej działalności gospodarczej*, Opole 2007.

5.5.2 Działania podejmowane przez podmioty zaangażowane w realizację RPD

Wytyczna		POPRAWA INFORMACJI O RYNKU PRACY
Opis działań	Działania kluczowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. wdrażanie projektów badawczych związanych z rynkiem pracy w ramach działania 2.1 ZPORR (WUP) 2. zakończenie rozpoczętych w 2007 roku badań nad sytuacją na rynku pracy w powiecie prudnickim (WUP) 3. realizacja badań na temat sytuacji na rynku pracy powiatu brzeskiego (WUP) 4. realizacja badań nt. sytuacji osób bezrobotnych w wieku 50+ (WUP) 5. prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz upowszechnianie jego wyników (WUP) 6. opracowanie projektu regionalnego Obserwatorium Rynku Pracy celem złożenia na konkurs w ramach Działania 6.1 PO KL (WUP) 7. opracowanie publikacji dot. demograficznych uwarunkowań rynku pracy w woj. opolskim obejmującej: 1. ustalenie pozycji woj. opolskiego i gmin opolskich w Polsce w kontekście wybranych zjawisk ludnościowych: liczby ludności poszczególnych miejscowości, przyrostu młodzieży, trwania życia, płodności, wykształcenia, 2. prognozę podaży pracy w woj. opolskim do 2015 r. w aspekcie sytuacji demograficznej w przekroju powiatów, miast i gmin (IS) 8. opracowanie prognozy demograficznej Śląska Opolskiego na lata 2007-2020, w tym ustalenie trendów przebiegu procesów ludnościowych w woj. opolskim w latach 2007-2020: przyrost naturalny, migracje wewnętrzne i zewnętrzne, procesy starzenia ludności (IS) 9. opracowanie projektu badawczego dot. badania umiejętności praktycznych absolwentów określonych typów szkół zawodowych wśród organizacji przedsiębiorców i pracodawców woj. opolskiego celem złożenia na konkurs w ramach Działania 6.1 (IS)
	Działania uzupełniające	<ol style="list-style-type: none"> 1. prowadzenie usługi dla uczniów gimnazjów pn. <i>Dzień filmowy. Kalejdoskop zawodów</i> popularyzującej informacje na temat wymagań związanych z zatrudnieniem w poszczególnych zawodach (WUP) 2. prowadzenie stron internetowych (PUP i WUP) 3. prowadzenie infokiosków (PUP i WUP) 4. spotkania doradców zawodowych z osadzonymi w zakładach karnych (WUP) 5. umieszczanie ofert pracy w prasie (PUP i WUP) 6. prowadzenie Rejestru Agencji Zatrudnienia (WUP) 7. prowadzenie Rejestru Instytucji Szkoleniowych (WUP) 8. wydawanie biuletynów informacyjnych (WUP i PUP)
Ewentualni partnerzy		- partnerstwo WUP i gimnazjów oraz zakładów karnych
Źródła finansowania działań		budżet państwa (w tym EFS), Fundusz Pracy, budżet JST, środki własne
Zakładane rezultaty działań		<ol style="list-style-type: none"> 1. zakończy się wdrażanie 2 projektów badawczych w ramach działania 2.1 ZPORR, nastąpi upowszechnienie wyników, 2. zakończenie i upowszechnienie wyników dwóch projektów badawczych realizowanych w ramach własnej działalności WUP, 3. realizacja i upowszechnienie analiz demograficznych, 4. 200 uczniów zwiększy swoją orientację na rynku pracy dzięki usłudze <i>Dzień filmowy</i>, 5. wzrost wiedzy klientów publicznych służb zatrudnienia o formach świadczonej pomocy.

6. Monitoring i sprawozdawczość

Zaprezentowane w niniejszym dokumencie zadania zostały przedstawione i zaproponowane przez podmioty współuczestniczące w realizacji Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia dla Województwa Opolskiego na 2008 rok. Podmioty te będą prowadziły bieżący monitoring tych zadań oraz wdrażały odpowiednie działania w przypadku, gdyby osiągnięcie założonych rezultatów było zagrożone.

Po zakończeniu 2008 roku, a co za tym idzie wygaśnięciu realizacji Regionalnego Planu Działań, podmioty realizujące zobowiązane są do dnia **23 stycznia 2009** roku złożyć sprawozdanie z realizacji planu, opierając się na zawartych w nim założeniach. Na tej podstawie Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu stworzy sprawozdanie całościowe dla całego województwa opolskiego, które – wraz z pozostałymi sprawozdaniami regionalnymi – stanowić będzie element sprawozdawczości z osiągnięcia zakładanych rezultatów Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia.

Wszystkie instytucje z terenu województwa opolskiego, zainteresowane przystąpieniem do realizacji Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia dla Województwa Opolskiego na 2008 rok oraz uzupełnieniem go o własne działania realizowane na rzecz rynku pracy, zachęcamy do wypełnienia dołączonej karty zadań i przesłanie jej na adres:

Wojewódzki Urząd Pracy

ul. Głogowska 25c

44 – 315 Opole

Informacji na temat sposobu wypełniania karty oraz Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia dla Województwa Opolskiego na 2008 rok udziela Państwu pracownicy WUP w Opolu: P. Katarzyna Rybak – tel. 44 17 052, e-mail: k.rybak@wup.opole.pl
P. Paweł Łazarczyk – tel. 44 16 709, e-mail: p.lazarczyk@wup.opole.pl

WSTĘPNA KARTA ZADANIA

Cele strategiczne i operacyjne STRATEGII ROZWOJU
WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

Strategie, w ramach
których mieści się zadanie
(cele strategiczne, operacyjne)

Tytuł zadania

prioritytety, które umożliwia
zrealizować zadanie
(problem, na który odpowiada
zadanie)

Opis zadania
(czego będzie dotyczyło)

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.

Instytucja odpowiedzialna za
zadanie

Ew. partnerzy

Źródła finansowania zadania

Zakładane rezultaty zadania

O.K.

Co należy zrobić?

Kto?

Kiedy?

Działania do wykonania
przed podjęciem realizacji
projektu

- 1.
- 2.
- 3.

Uwagi

